

DARBININKAS

LVI NO.42

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADINIS - TUESDAY, BIRZELIS - JUNE 15, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Amerikos prekybai su Pekinu durys atidarytos

Vis dar nieko nežinoma, kiek santykių su Amerika nori pati Kinija

Washingtonas. — Naujasis prez. Nixono paskelbtas sąrašas Amerikos prekių, kurias leidžiama parduoti kom. Kinijai be iš anksto gauto atitinkamų įstaigų leidimo, plačiausiai atidaro duris JAV Kinijos prekybai. Bet kadangi prekyba yra dvišalis veiksmas, tai reikia laukti, ką tuo reikalu pasakys ar pradės daryti kom. Kinijos vyriausybė.

Palyginus su praityje padarytais Washingtono mostais, šis paskutinis yra pats svarbiausias. Svarbesnis gali būti tik diplomatinis santykių užmezgimas ar dar kuris kitas politinio pobūdžio tiesioginis ar netiesioginis susipratimas. Tokių veiksmų tikrai dar ilgai teks laukti. Dabar jau prekybininkų pramonininkų uždavinys ieškoti kelio, kokie prekybos santykiai galės išsivystyti. Tuo tarpu viskas priklausys nuo Pekino, bet ne nuo Washingtono.

Nuimti ir visi suvaržymai, išskyrus maitinimą, jei tokie yra, visoms Amerikos prekių, kurias leidžiama parduoti kom. Kinijai, be iš anksto gauto atitinkamų įstaigų leidimo, plačiausiai atidaro duris JAV Kinijos prekybai. Bet kadangi prekyba yra dvišalis veiksmas, tai reikia laukti, ką tuo reikalu pasakys ar pradės daryti kom. Kinijos vyriausybė.

Palyginus su praityje padarytais Washingtono mostais, šis paskutinis yra pats svarbiausias. Svarbesnis gali būti tik diplomatinis santykių užmezgimas ar dar kuris kitas politinio pobūdžio tiesioginis ar netiesioginis susipratimas. Tokių veiksmų tikrai dar ilgai teks laukti. Dabar jau prekybininkų pramonininkų uždavinys ieškoti kelio, kokie prekybos santykiai galės išsivystyti. Tuo tarpu viskas priklausys nuo Pekino, bet ne nuo Washingtono.

disių pradėtų pirkti Amerikos kviečius. Čia nulems ne pervedimo kaina, bet politika.

Leistų Kinijon eksportuoti prekių sąrašas užima 10 didelių puslapių suspausto mašinarščio. Ten yra tūkstančiai įvairiausių prekių vardų.

Negalima be prekybos departamento leidimo parduoti Kinijai naftos produktus, lėktuvus, kompiuterius, garvežius ir didžiulius sunkvežimius. Manoma, kad šitie dalykai gali būti karščių sritį panaudoti. O gal kai kas paliktas už sąrašo ribų tik todėl, kad neatrodytų, jog krentama į Pekino glėbį be jokios savitvardos.

Žiūrint į dabartinę Pekino oficialią užsienio prekybos organizaciją ir politiką, jankiai

— Prekybos dep. davė leidimą parduoti Rusijai komplikotų masinų už 22.5 mil. dol. Rusų prašymas buvo įteiktas 1969. Teigiamo atsakymo priežastis: norima mažinti nedarbą ir didinti užsienio prekybą.

— New Yorko seimelis priarė JAV konstitucijos priedu, kad sulaukę 18 metų gali balsuoti visų laipsnių ir rūšių rinkimuose. Šita priedą jau ratifikavusi 31 valstija. Kad jis išgalėtų, dar reikia mažiau- siai 7 valstijų ratifikacijos.

— Kambodijos vyriausybė pasiūlė pietų ir šiaurės Vietnamo komunistams pasitraukti iš Kambodijos ir pradėti taikos derybas. Atsakymas buvo greitas, bet neigiamas ir sarkastiškas.

— Choleros epidemija Indijoje, kur sustojė iš R. Pakistano pabėgę žmonės, pėčiasi nebe dienomis, bet valandomis. Indijos vyriausybė naldauja kitas valstybes siųsti gydytojų, vaistų, maisto ir sanitarinių priemonių.

Maskva baimė, kad Egipto neprarastų

Maskva. — Diplomatinė veikla Vid. Rytų problemomis šių metų yra visai sustojusi, todėl visus nustebe Maskvos užsiuolimas ant Washingtono, kad jis esąs pradėjęs kištis į Vid. Rytų konflikto likvidavimą ir santykių gerinimą su Egiptu. Šis Pravdoje ir Izvestijose padeonstruotas susijaudinimas liudija, kokia baimė apima Kremliaus imperialistinius manipulacinius, kai tik jie pajunta pavojų savo slaptiesiems planams arabų pasaulyje, kuriame Egiptas yra pati svarbiausia vieta geografiniu požiūriu. Kad užmaskuotų savo planus, reikia panašiomis nuodėmėmis apkaltinti savo varžovą, todėl Washingtonui ir prikišamos intencijos įvairyti kylį tarp Egipto ir Rusijos, kad galėtų arbus savo įtakos sferon įjungti.

Ir žinoma, čia pat užsimenama apie ką tik pasirašytą sutartį su Egiptu, kurio kiekviena gyvenimo sritis turėtų būti Maskvos kontroliuojama, bet kurią Pravdos ir Izvestijų editorialai pristato kaip Egipto gelbėtoją nuo JAV ir kitų "imperialistų" hegemonijos. Tas melas toks senas, kaip Rusiją užvaldžiusi bolševikų grupė, todėl jų tuščiažodžiavimų neužteks tam melui paslėpti.

neturi pagrindo daug ko tikėtis, nes iškliol kinai, visai bandyti vilioti, laikosi labai pasyviai. Jų prekybinė organizacija labai primityvi, nelanksti, subiuokratinta.

Jeigu kinai ir labai norėtų prekybą išplėsti, juos varžys visada eksportas Amerikon, nes Kinija neturi daug svetimos valiutos rezervų — kiek Amerikai parduos, tiek iš jos pirsks. Didelių kreditų peranksti tikėtis. Taip jau tebėra su tais vadinamais socialistiniais kraštais, Rusijos neišskiriant. Bet ką gi kinai dabar gali Amerikai parduoti?

Juokaujama, kad pirmosios prekės gali būti jakų plaukai. Kiaulių šeriai, specialūs siūlai kilimam austi. Bet ar tų produktų dabar jie turi? Tas pats su mineralais, kurių anais laikais Amerikos pirkiai ten pirkosi. Amerikiečiai savo pirkinius padengs doleriais, nes draudimas ir šioj srity nuimtas prieš tris savaites.

Kom. Kinija nekomunistiniams kraštams 1970 m. pardavė prekių už 2 bil. dol. Daugumą prekių sudarė pigūs gaminiai, Azijos kinų nupirkti savo laikomoms mažmenų krautuvėms.

Lenkai paspausti. Free Europe radiją gnaibyti

Varšuva. — Maskvos spaudimui nusilenkė ir Lenkijos vyriausybė, kuri pasiuntė Bonnos vyriausybei paraginimą pašalinti iš Miuncheno Radio Free Europe būstinę ir nutraukti leidimą transliuoti savo laidas į Lenkiją ir kitus "socialistinius" kraštus. Paraginimas remiamas tuo, kad tokios transliacijos trukdancios santykių gerinimą tarp Rytų ir Vakarų, nes tuo keliu esą užsiiminėjama subversija ir špionazu.

Bonna atsakė, kad stoties leidimas automatiškai atnaujintas iki 1972 m. liepos mėn., nes V. Vokietijos konstitucija visiems garantuoja nuomonės pareiškimą laisvę. Nesą pagrindą tvirtinti, kad tos stoties veikimas galėtų būti kliūtimi gerinti V. Vokietijos - Lenkijos santykius.

Dalis garbės svečių Pabaltiečių Moterų Tarybos gegužės 23 iškilmėse. Iš kairės: dr. V. Paprockas, E. Valiūnienė, C. Jaakson, dr. J. K. Valiūnas, E. Jaakson (estų gen. konsulas). Gilumoj dr. M. M. Preminger. Nuotr. Lindo Tamošaitis

Plačiai aptartas komunikacijos dekretas

— Vatikanas jau parengė taisykles Vatikano II susirinkimo dekretui dėl komunikacijos panaudojimo priemonių vykdymo. Vedamoji to dekreto mintis yra — mažiau slaptumo, daugiau atvirumo katalikų bažnytinės bendruomenės reikalus tvarkant. Todėl toji bendruomenė, žmonių dvasinei gerovei tarnaudama, turi pasinaudoti ir moderniosiomis komunikacijos priemonėmis, nes ir jos yra Dievo dovanos, kurių nevalia užkasti jomis nesinaudojant.

Kai bendruomenės valdantieji organai bando ką nors nuo savo narių nuslėpti, tuojau atsiranda žalingi pletkai ir nereikalingas susimaišymas. Iš kitos gi pusės, paslaptis turi būti išlaikoma, jeigu jos laužymas pažeistų asmenų ar kolektyvų teises.

Pasmerkiamas komunikacijos priemonių kontrolė arba valsty-

binė cenzūra, bet taip pat smerkiamas ir kraštutinių liberalų principas, kad nėra tokio švento reikalo, dėl kurio komunikacijos priemonių panaudojimo laisvė galėtų būti varžoma. Aukso vidurys šioje byloje yra asmenų ir kolektyvų teisė turėti privatumo.

— Bažnytinės bendruomenės normalus gyvenimas reikalingas nuolatinio žinių dalinimosi tarp visų laipsnių bažnytinio organų ir pavienių bendruomenės narių bei jų organizuotų grupių.

Visas dokumentas pilnas sugestijų apie kolektyvinės veiklos stiprinimą Katalikų Bažnyčios Bendruomenėje. Yra ir praktiškų sugestijų dėl pačių komunikacijos priemonių organizavimo tos bendruomenės šakotos veiklos principams populiarinti ir praktiškai veiklai remti.

N. Y. biudžetą svarsto miesto taryba

— Meras Lindsay įteikė miesto tarybai naują biudžetą 8.8 bil. dcl., bet pati miesto taryba tebėra suskilusi dėl naujų mokesčių įvedimo ir senųjų padidinimo. Tebesiginčijama dėl to, kiek būtina reikia išlaidų, ir kiek tikrai galima turėti pajamų, nes dar neišspręstas ginčas apie tai, kas meluoja ir kas teisus dėl pajamų ir išlaidų apskaičiavimo.

Miesto kontrolierius Beame tvirtina, kad Lindsay biudžeto direktorius tyčia sumažino galimas gauti pajamas ir išpūtė išlaidas, kad tik būtų galima parodyti didesnį deficitą ir tokiu būdu išspausti iš valstijos sei-

melio leidimą daugiau mokesčių uždėti ir daugiau paramos gauti.

Visas triukas, jei toks buvo bandytas, pasisekimo neturėjo, nes valstijos ekspertai tuojau viską sušukė ir pagal tai nustatė, kiek mokesčių leisti pakelti. Ir naujasis Lindsay biudžetas neras daug pritarimo miesto taryboje, nes ji mano, kad galima dar suspausti išlaidas ir nepadidinti mokesčių tiek, kiek Albany seimelis leidžia. Tuo reikalu buvo taryboje ilgokai tampomasi, todėl tik savaitės gale tegali kas nors paaiškėti, kiek ir kokie mokesčiai bus padidinti ar nauji įvesti.

Padidėjus karo pavojui, JAV-bės pasiuntė draugišką patarimą Indijai ir Pakistanui

Washingtonas. — Choleros epidemija tarp iš R. Pakistano subėgusių žmonių plečiasi žaibo greičiu. Nors skiepijau privežta daug, tačiau begalinis susikimšimas, nešvara, stoka sanitarinio personalo ir priemonių, blogas maitinimasis nugalį viską — žmonės miršta nebe šimtais, bet tūkstančiais. Norėta dar nesusingusius atskirti ir kitur išvežti, bet reikia milijonų priemonių, nes tu pabėgėlių skaičius seniai jau peršoko 5 milijonus. Pirmoji Amerikos pagalbos misija atskrido keliais lėktuvais, bet tai tik lašas jūroje.

Baimė kelianti priežastis yra ne tik choleros epidemija, bet ir politinis sprogimas tarp Indijos ir Pakistano tuo atveju, jei gamtinis žmonių plūdimas Indijon nebus greitai sulaukystas. Dabar gi bent 100.000 pabėgėlių kasdien pereina Indi-

jos pusėn. Ginklai gali prasnekti tada, kada Indijai nebegalės atlaikyti pabėgėlių spaudimo problemų, gi tuo pasinaudoję R. Pakistano nepriklausomybės šalininkai gali sukelti riaušes ir vėl išeiti su šūkiu sukurti galiną Bengalijos valstybę, sujungiant į vieną kūną Indijos ir Pakistano bengaliečius. Šiuo atveju Indija įsikūty ginklu, ir niekas negali numatyti, kuo tas viskas pasibaigtų.

Šitokios perspektyvos akivaizdoje draugiškai įsikio JAV vyriausybė, ragindama Pakistaną ir Indiją įsikūty taikung veiksmų ribose. Pakistanui dar patarta ginčą su savo Bengalijos sukilėliais greitai sutvarkyti "taikingu politiniu susitarimu". Tai reiškia, kad partata R. Pakistanui suteikti plačią autonomiją, centrinei vyriausybei paliekant tik kraštą apsaugą ir užsienio politiką. Šiuo laima maždaug ta pati programa, su kuria R. Pakistano Avami Lyga laimėjo perėta rūdinių konstituantų rinkimus. Nebemanoma, kad su mažesne kaina būtų galima didesnės nelaimės išvengti.

I Washingtoną atvyksta Indijos užsienio reikalų ministras tos pavojingos padėties aptarti. Indija silpniau ginkluota už Pakistaną, todėl jos susijaudinimas suprantamas. Neskaitant jau tos nelaimės, kurią užgėlė milijonų pabėgėlių pavidale.

— Indijoj dingo iš apyvar- tos smulkūs metaliniai pinigai. nes jų metalo vertė yra didesnė už ant jų užrašytą perkamąją vertę. Jie padaryti iš aluminio lydinio, kuris sutirpdytas labai žiba ir tinka puodam gaminti. Lengvo uždario ieškodami, pirkkliai monetas superka, sulydo ir parduoda kaip metalą.

Rusų vingis apie nusiginklavimą kalbant Matosi bandymas išjungti JAV iš Nato

Lisabona. — Nato užsienio reikalų ministrai sutarė, kad Maskvos atsakymas dėl daugiau kaip trejų metų senumo Nato pasiūlymo pradėti pasitarimus dėl karinių pajėgų sumažinimo Vidurio Europoje yra dar labai neaiškus, todėl ir konkretus Nato pasisakymas dėl jo gali ateiti tik daugiau žinių pasitarimais surinkus.

Nato pusėje sutarta, kad užsienio reikalų viceministrai susirinks neilgtrukus Danijoje pasitarimų parengti. JAV atstovas W. Rogers nesutiko priimti Kanados pasiūlymo, kad viena Amerika būtų įgaliota praveisti parengiamuosius pasitarimus su Maskva visų Nato narių vardu.

V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris prašė su derybomis neskubėti, nes laikas dar nesą visai tinkamas. Jis turėjo galvoje Berlyno klausimo sutvarkymą prieš tai, negu bus pradėti pilni pasitarimai dėl abipusio karinių pajėgų sumažinimo. Prieš formalųjų pasitarimų pradžią reikia dar išsiaiškinti nors tai, apie kokių karinių pajėgų sumažinimą nori-

ma kalbėti — apie Rusijos ir Amerikos kariuomenę už tų valstybių sienų ar visų Nato ir Varšuvos pakto narių kartu su dėjus. Brežnevo pranešime, kad rusai sutinka tuo reikalu tartis, nežodžiu apie tuos dalykus ne užsiminta.

Siek tiek daugiau šviesos atėjo iš Brežnevo kalbos Rusijos "parlamento" rinkimų išvarkėse. Jis pakvietė JAV prezidentą visose kariškos rūšies derybose remtis abiejų valstybių karinės lygybės principu, kad tokiu būdu abiem pusėm būtų patikrintas ir lygus saugumas. Pasitarimai turėtų būti pradėti dėl karinių išlaidų sumažinimo visose ginklų rūšyse, laivynų ir aviacijos neišskiriant, bet pirmiausiai Brežnevas savo principą norėtų išbandyti dabar vykstančiuose pasitarimuose dėl atominių raketų gamybos apribojimo.

Idomus pats reiškinys, kad prie nusiginklavimo priėjęs jis kalbėjo tik apie Rusiją ir Ameriką, apie judviejų pasitarimus nusiginkluoti aukščiausiai minėtu principu. Manytina, kad tai padaryta sąmoningai, kaupiant medžiagą kokiame nors ateities planui, kuris bus atidengiamas tik mažais gabaliukais laiku pribrendus. Nepagailėta priekaištų Amerikai, kad jos vadovybė santykiuose su Rusija visada naudojanti dvigubą mąstą — vieną sau, o kitą Sovietų Sągajai. Pasiskundė Brežnevas savo būsimiems rinkimams ir tuo, kad Rusijos suikimą derėtis dėl karinių jėgų sumažinimo Vidurio Europoje Nato vadovybė sutikusi labai 'neaiškiai'. Dabar jis jau pridėjo, ko nebuvo anadien padaręs, kad tuose pasitarimuose Rusija norinti kalbėtis abiem klausimais: ir dėl atskirų valstybių karinių jėgų, ir Vid. Europoj dabar esančių svetimų valstybių karinių pajėgų mažinimo. Tik šio reikalo Brežnevas nenori risti su Europos saugumo konferencija.

Taigi ši naujoji kalba paryškino labiau tik vieną klausimą, gi visą eilę kitų arba labiau apmetės, arba paliko kaip buvusius.

Išsiparduoda

— Blogos vadovybės subankrutuota Penn Central Co., dabar teismo paskirtų patikėtinių valdoma, New Yorko centre parduoda visą eilę bendrovei priklausančių nuosavybių (įvairiausių namų ir žemės sklypų), kad surinktų šiek tiek pinigų skoloms mokėti. Nuosavybių tarpe yra 23 brangios žemės sklypai ir eilė didelių daugiaaukščių pastatų. Manoma, kad jų vertė dabar gali būti 1.2 bil. dol. Visos nuosavybės yra Manhattan vidurmiestyje, aplinkui Grand Central geležinkelio stotį, kuri dabar neparduodama.

— Pas Paulių VI iankėsi Amerikos žydų delegacija, prašydama užarti Rusijoje gyvenančius žydus jų kovoje dėl žydiškumo išsaugojimo. Jie norėjo išgauti tuo reikalu Pauliaus VI viešą pareiškimą, bet buvo įtikinti, kad Vatikano naudojamas diplomatinis būdas gali būti sėkmingesnis.

Anomis 1940-41 metų okupacijos ir sukilimo dienomis

Kada sovietų agresijos jėgos įsiveržė į Lietuvą, Lietuvos diplomatinis postas Berlyne, būdamas artiausio Lietuvos, palyginus su kitais jos dipl. postais, negalėjo sėdėti sudėjęs rankas.

Pirmiausia buvo reikalinga pakelti protesto balsą dėl Sovietų Rusijos įvykdytos prieš Lietuvą agresijos.

Diplomatiniai protestai prieš Sovietų agresiją

Paskutinės Lietuvos vadovybės sugniužimas 1940 užtraukė labai neregų hipotekų tolimesnei Lietuvos nepriklausomybės gynibai užsieny. Kas tu hipotekų nepajėgia suprasti, ar vengia ir jas, kaip ir nemalonų dalyką, atsižvelgti, tam pasidaro daug kas neabeisui. Tokie praetis įvykių vertintojai lengvai gali nukrypti ir nepagrįstus priekaištavimus. Taip atsitiko su A. Merkeliu, monografijos "Antanas Smetona" autorium. Nepaanalizavęs mūsų diplomatijos veikimo ant meto aplinkybių bei galimybių akivaizdoje Lietuvą ištikusios nelaimės, jis kerta tai diplomatai per kuprą, kam ji "sukruto reaguoti tik po pusantro mėnesio" (žiūr. psl. 630).

Pažūrėkime, kaip tada buvė iš tikrųjų bei kokios buvo tos hipotekos, kurios nulėmė diplomatijos laikyseną.

Pagrindinė hipoteka, kurią birželio 15 katastrofa buvė užtraukusi mūsų diplomatijos laikysenai ir kuri turėjo labai neregų padarinių sėkmingiau Lietuvos nepriklausomybei išsaugoti tarptautiniame forume.

Lietuvai laikyti teisiškai tebeegzistuojančia valstybe, tik sovietų okupuota, buvo ta, kad sovietinei agresijai nebuvo jokio, nors simboliško, pasipriešinimo ginklo, net nepareikštas nė popierinis protestas. Padėtį pasunkino ir tai, kad A. Merkio vyriausybė, paskutinė dar nepriklausomos Lietuvos vyriausybė, arba nors ministeris pirmininkas su svarbiausiais ministrais tarybos nariais, nepasitraukė drauge su prezidentu užsienį, kaip Lietuvos diplomacija buvo iš anksto siūliusi, kad

testų pasipriešinimo akciją politinė-diplomatinę priemonę.

Diplomatiniai atstovai neturi teisės daryti politinių sprendimų už savo vyriausybę. Jie tėra jos agentai užsieny ir privalo klausyti jos nurodymų bei jai paklusti, kokios politinės linijos ji besilaikytų... Kai protestam pareikšti buvo tinkamiausia proga, jų pareikšimą buvo suparalizavusi pati vyriausybė, ir todėl teko palaukti kitos progos.

Ar prezidento pasitraukimas buvo proga protestam?

Prezidento A. Smetonos simpatikai mėgsta užsiminti, girdi, prezidento pasitraukimas į užsienį buvęs protestas prieš Sovietus. Deja, tai nebuvo teisinis pagrindas diplomatų protestam. Pasitraukdamas į užsienį, A. Smetona nepadarė jokio pareikšimo tautai, kad jis pasitraukė protesto ženklui. Priešingai, jis tą pasitraukimą motyvavo formalia rašte A. Merkiui "sveikatos sunegalavimu" ir pavadė A. Merkiui pavaduoti jį (A. Smetoną) respublikos prezidento pareigose. Šiuo savo patvarkymu, A. Smetona laikinai išjungė Lietuvos diplomatinis postus iš susibordinavimo jam, kaip respublikos prezidentui, ir juos nukreipė teisiškai į susibordinavimą A. Merkiui, kaip įteisintam respublikos prezidento pavaduotojui A. Smetonos paliktam krašte.

Užsienio reikalų ministerijos rolė:

Sutinku su Merkeliu, jog Lietuvos nepriklausomybei žlungant, likusių užsieny "diplomatų veikla buvo gana silpna" (žiūr. psl. 633). Tik negaliu pritarti jo motyvam. Ta veikla negalėjo būti efektingesnė ne dėl to, kad užs. rkl. ministeris J. Urbšys tuo metu buvo su laikytas Maskvoje ir jį tose pareigose laikinai pavadavo K. Bizauskas, ministerio pirmininko pavaduotojas, anot Merklio "pats karščiausias besąlygi-

KAZYS SKIRPA

nių ultimatumo priėmimo šalininkas ir vienas smarkiausių A. Smetonos politikos priešininkas" (žiūr. psl. 633). Kaip ano meto Lietuvos diplomatijos pasielgimo liudininkas, noriu čia pažymėti, jog nei vienas nei kitas suminėtu pareigūnų ypatingos įtakos Lietuvos dipl. postų užsieny to momento laikysenai nebuvo padarę ir jokių jiems instrukcijų Merklio įsivaizduojama prasme nebuvo davę.

Priešingai, kiek man teko iš paties J. Urbšio asmeniškai patirti, jis dar prieš birželio 15 d. Lietuvos katastrofą rodė palankumo teorijai, kad "geriau po rusais negu po vokiečiais", jei toksai jau likimas Lietuvai ištiktų. Be to, kaip žinoma, užlaikytas birželio fatališkam Lietuvai dienom Maskvoje, jis iš ten siuntė patarimus A. Merkiui vyriausybei siekti kompromiso su Sovietais, o kai rusų raudonosios armijos daliniai jau veržėsi prieš jį mūsų kraštą, jis skati-

no vyriausybę, kad jiems būtų parodytas draugiškumas tarsi "sąjunginei" kariuomenei...

Tariamasis Lietuvos diplomatinių postų "veiklos silpnumas" tada priklausė ne tiek nuo tų postų, anot Merklio "miglo tesorientavimo apie įvykius krašte" (žiūr. psl. 631), kiek nuo paties prezidento Smetonos padarytos klaidos, būtent, kad ten paliko jo paties legitimuotą A. Merkio vyriausybę tartis su Sovietais siekiant surasti kompromisą, kuriuo ir pats netikėjo.

Sakytų postų užsieny laikysena būtų buvusi visai kitokia ir būtų galėjusi tapti daug veiksmingesnė, jei prezidentas A. Smetona, kaip "valstybei vadovaujantis" konstitucinis autoritetas, pats anom tragiškom Lietuvai dienom būtų parodęs reikalingo aktyvumo ir apdairumo tose savo aukščiausiose pareigose, o ne išsiskubinęs užsienin rašyti pasiaiškinimo memorandumus apie tai, kas kaltas, kad sovietiskajam agresoriui nebuvo pasipriešinta.

Prezidentas būtų galėjęs duoti pagrindą diplomatų protestam:

Susidariusią be galo negerą padėtį anot St. Lozoraičio — politinę "klampynę", gal — nors iš dalies — dar būtų buvę galima atitaisyti, jei A. Smetona — nors ir paskutinę minutę prieš keliant koją per Lieponos upelį į Vokietijos pusę — būtų padaręs nors kelių žodžių pareikšimą, jog tai daro protestan prieš sovietų agresiją, ir pavadęs kam nors iš jį palydėjusių asmenų tą pareikšimą tuojuo perteikti telefonu ar telegrama man, kaip artimiausiam Lietuvos diplomatiniam postui, su nurodymu painformuoti apie tai visus kitus Lietuvos dipl. postus. Jie apie A. Smetonos, kaip Lietuvos resp. prezidento, tą protesto pareikšimą būtų notifikavę kitų kraštų užs. rkl. ministerijom bei paskelbė laisvojo pasaulio žiniui. To nepadarė A. Smetona, manau, būtų galėjęs tą padaryti kad ir afsiradęs jau Eitkūnuose, tik su prierašu, jog sprendimas pareikšti protestą buvo prezidento priimtas tebesant Kybartuose, t.y., dar Lietuvos pusėje.

(Bus daugiau)

Kauno geležinkelio (arba Žaliosios) tiltas besitraukiančių bolševikų buvo susprogdintas karo metu — 1941 m. birželio 23 d. priešpie.

STATUTUS VERČIA Į LIETUVIŲ IR RUSŲ KALBAS

Lietuvos Statutų (1529, 1566 ir 1588 m.) vertimu į lietuvių kalbą Lietuvoje labiau susidomėta tik prieš keletą metų. Buvę pradėta ruošti dideliame darbu: naujai paruošti visų trijų Lietuvos statutų tekstus, parašyti išsamius jų komentarus, sudaryti žodynus ir statusus išversti ne tik į lietuvių, bet ir į rusų kalbą. Darbas vykdomas kolegijos, į kurią įeina istorikai, filologai ir teisininkai.

Statutų redakcinės kolegijos narys Stasys Lazutka Literatūros ir Meno savaitraštyje (nr. 15) plačiai palietė statuto darbo sunkumus, kilius. Vilniaus universitete šiuo metu prie statutų dirba penkių katedrų mokslininkai. Įdomu, kad daugiausia lig šiol yra nuveikę rusų katedros mokslininkai. Lietuvių katedros mokslininkai aktyviau dirba tik pastaruoju metu. Jie yra baigę sudaryti pirmojo Lietuvos statuto tekstą, išvertė jį į lietuvių ir rusų kalbas, parengę platų lietuvių-rusų ir originalo (senosios gudų) kalbos žodyną. Esama dar daug kitų darbų. Statutai būtų greičiau parengti spaudai, bet, atrodo, nevyksta visus besidomėjus mokslininkus suburti į vieną kolektyvą. (Elta)

Lietuvoje išleista geografijos mokslų daktaro Vyt. Gudelių knyga — albumas "Kursių Nerija". Įžangoje pateikta žinių apie Kursių Nerijos gamtinę ir geografinę padėtį. Santrauka ir iliustracijų sąrašas pateikti anglų ir rusų kalbomis. (E.)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Vilniaus parodų rūmuose atidaryta Vytauto Igno kūrinių paroda. Esą apie šimtas eksponuojamų darbų — tapybos drobių, grafikos lakštų, akvarelių.

Tiesą geg. 21 sako, kad iš New Yorko į Vilnių atvykusį Vytautą Igną pasveikino kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komiteto pirmininko pavaduotojas V. Kazakevičius. Apie V. Igno kūrybą kalbėjo prof. A. Gudaitis.

Lig šiol Vilniuje buvo surengtos parodos šių dailininkų, gyvenančių ar mirusių Vakaruose, iševijoje: Ad. Galdiko, Vikt. Vizgirdos ir Alf. Krivicko. (Elta)

Vilniuje šiais metais išleistas, pirmą kartą, leidinys "Architektūros paminklai". Turiny: V. Baranauskas rašo apie amatininkų dirbtuvių, prekybos ir buitinių įstaigų išdėstymą Vilniaus senamiestyje 18 amž. paibaigoje, kiti autoriai — apie "kulto pastatų" (atsieit. bažnyčių... E.) restauracinių tyrimų medžiagą, apie buvusią Merkinės rotušę, Palangos parko restauratorių patirtį ir kt. Numatyta kas metai išleisti po vieną šio leidinio knygą. (E.)

Kinematografininkų sąjungos suvažiavime Vilniuje priimtas nutarimas kurti kūrinius vaizduojančius "mūsų bendraamžius, jų didvyriškus žygius", kitais žodžiais, komunistus, jų veiklą... (E.)

Kompozitoriui Dambraskui — 80 metų

Zymus chorvedys, vargonininkas ir kompozitorius Jonas Dambrauskas tebegyvena, eidamas 80-sius metus, Kaune, pastaruoju metu — Sančiuose. Pasikalbėjime su Literatūros ir Meno bendradarbe Ona Narbutiene (nr. 17) J. Dambrauskas prisiminė ir savo dainas, parašytas operos solistam. Jis paminėjo, kad daug dainų specialiai parašęs "puikiems dainininkams — V. Grigaitienei, A. Kučingui, A. Sodeikai, V. Jonuškaitai". (Elta)

Dėl "avangardistų" muzikoje

Lietuvos kompozitorių sąjungos šeštame suvažiavime Vilniuje gegužės 5-8 pirmynkams Ed. Balsys, kaip matyti iš Literatūros ir Meno (20 nr.), paminėjo ir lietuvių muziką, kuriuos "nukrypimus", naujovių ieškojimą. Pasak Balsio, "reikia pritarti vaisingoms naujų išraiškos priemonių ieškojimams. Jeigu jų nebūtų — menas išnyktų...", bet toliau jis pažymė, kad "rašyti muziką kaip galima įmančiau, migločiau ir abstrakčiau tapo mada. Paprastai tai daroma, prisidengiant novatoriškumo, įvairių eksperimentų ir ieškojimų skraiste". Be to, jis teigia, ieškant naujų priemonių, atitrūkta ir nuo nacionalinių muzikos pagrindų.

Balsys nurodo, kad tuo būdu muzika virstanti kosmopolitine ir reikią protestuoti prieš "nekritišką" "avangardistinių" priemonių naudojimą". (Elta)

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 87-26 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamutojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211. EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamutojas. Moderni koplyčia šermainis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. Tel. 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaigos atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-4712 ir 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. 11211; tel. 384-4952.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraūdimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandinius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmdadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stoti. Dir. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmdadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kežys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmdadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNES GARSŲ radio valandėlė nauju laiku! WKSS—FM 95.7 sekmdadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višėnis, 173 Arthur St. Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmdadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmdadieniais 9-9:30 val ryto per WCMP-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Fr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom —
Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

DAINŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

EKSKURSIJOS:

New Jersey lietuviams iš Newarko aerodromo
New Yorko lietuviams iš La Guardia

United Airlines ar TWA reguliariais skridimais. Grupės išvyksta kartu liepos 3 d. Grįžti kiekvienas gali individualiai savo pasirinktu laiku — be jokio pridėtinio mokesčio.
• Kaina: suaugusiems 89.00 dol.; vaikams nuo 2 iki 12 m. 44.50 dol.; kūdikiams žemiau 2 metų nemokamai.
(Visi takai įskaityti)

Registruotis:

LITO
Kelionių Biuras

94-10 Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. (212) 847-5522

Patys jaunieji demonstracijos dėl Simo Kudirkos nutiesimo Vilniuje. Demonstracijos buvo surengtos New York'e gegužės 27 d., kai radijas paskelbė apie nutiesimą. Demonstracijos buvo prie Sovietų pasiuntinybės prie JT. Nuotr. V. Maželis

DARBININKAS

THE WORKER

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
 Eina nuo 1915 metų.
 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
 Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
 Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
 when published weekly.
 Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Simas Kudirka ir Valstybės departamentas

Simo Kudirkos teismas (jei tokis iš tikrųjų yra buvęs!) pažadino iš naujo prabilti amerikiečių spaudą vedamaisiais laiškais, informacijom apie sovietinį "teisingumą" ar apie gėdą, kurią padarė Amerikai valdžios-pareigūnai Kudirką išduodami. O Elta pranešė ir apie Valstybės departamento pareigūno pareiškimą:

"Ryšium su S. Kudirkos nu-teisimu Vilniuje — š.m. gegužės 28 įvykusiame Valstybės departamente, Washington, pasikalbėjime su spaudos, radijo ir televizijos atstovais dep-to atstovas Robert McCloskey buvo paklaustas, ar departamentui teko patirti žinią Kudirkos nubaudoimo reikalu. McCloskey atsakė: "Taip, mes patyrėme apie tą pranešimą, nors žinia nebuvo patvirtinta. Šiuo metu mes prašome informacijų per mūsų ambasadą Maskvoje. Pasakyčiau, kad mūsų nuomone, žmogaus kaltinimas išdavimu vien dėl jo noro išvykti iš krašto ir kitur apsigyventi, pagal jo pasirinkimą, yra Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos pažeidimas".

Gaila, nesuminėtas šaltinis, kur buvo tas pranešimas paskelbtas, kaip buvome citavę iš konkretaus laikraščio paskelbtą ankstesnį departamento pareiškimą dėl žydų teismo Rygoje.

Dabar tenka pridurti, kad Kudirkos klausimą kėlė Valstybės departamente ir LB delegacija su viltim, kad departamentas imtųsi iniciatyvos Kudirkos laisvei atgauti. Departamento pareigūnas R. T. Davies raštu atsakė, kad departamente netikį mainų galimybe. O tai reiškia, kad departamentas jokių žygių nepasirūšins daryti Kudirkos reikalu, kaip ir buvome spėję.

Prel. P. Juras 80 metų

Prel. Pranciškus Juras birželio 16 susilaukia 80 metų. Tai proga parodyti dėmesį ir pa-

BROOKLYN, N. Y. 11221
 910 WILLOUGHBY AVE.

Pilkuosius didvyrius prisimenant

DR. P. MACIULIS

Minėdami 1941-ųjų metų birželio mėnesio skaudžius smūgius mūsų tautai, istorinio Lietuvos priešų paruoštus ir įvydytus, mes vartome pageltusios istorijos lapus iš 1863-4 ir 1905 metų, kuriuose atsekame bolševikinio budelio kruvinas pėdas Lietuvoje.

Du šimtus metų vilkus sunkių totorių jungą Rusija nepasimokė. Pasinaudojus suirute totorių stovykloje ir šiek tiek atsigavus, pradėjo grobti svetimas žemes. Pirmiausia užgrobė Kijevo kunigaikštiją — ukrainiečių gyvenamas žemes. Ukrainiečiai rado didelę paramą Lietuvos kunigaikščio Vytauto globboje.

Tai buvo laikai, kai Vytauto vardas turėjo didelį svorį net ir jo aršiusių priešų kryžiuočių stovykloje. Todėl nenustabu kad ir čekai kvietė Vytautą priimti čekų karaliaus vainiką; stebėdami augančią Lietuvos galią su Vytautu, ir lenkai susigriebė pasiūlyti jo pusbroliui Jogailai lenkų sosto karūną.

Europos imperatoriaus ir Romos popiežiaus akys Vytautas įsigijo tokį autoritetą, kad jie mieliai sutiko jį vainikuoti Lietuvos karaliumi. Tai nepatik lenkų ponam, ir jie sutrukdė vainikavimosi iškilmes, kurios

turėjo įvykti Vilniuje 1430 rugšėjo 8. Vainikavimosi išvakarėse Vytautas nelauktai mirė.

Povytautinė Lietuva jautė vieningos galios stoką, Lietuvos priešų paruoštus ir įvydytus, mes vartome pageltusios istorijos lapus iš 1863-4 ir 1905 metų, kuriuose atsekame bolševikinio budelio kruvinas pėdas Lietuvoje.

Lietuvių-lenkų unija išsilaikė du šimtmečius, bet vienos didingos valstybės nesukūrė. Lietuviai ir lenkai didžiulai ne- cilo vieningos valstybinės po- litikos ir nesugebėjo atsispirti svetimom įtakom. Tai ir bu- vo viena iš didesnių priežasčių Lietuvos-Lenkijos valstybės pa- dalinimam 1792-3 ir 1795.

Praslinkus trim geriem de- šimtmečiam, lenkai (tikėdamies prancūzų paramos ginklais) daugiausia apsiginklavę dal- giais, 1831 išėjo į kovą prieš rusus...

1863-4 lietuvių sukilimo ne- tiesioginė pasekmė buvo bau- džiavos panaikinimas.

1914 Europą ištiko naujas jė- gų susikirtimas, ugnies žiežir- bai tvykstėlyjus Serbijos Sara- jevo, nušovus Austrijos sosto į- pėdinį Ferdinandą ir jo žmo- ną. Austrijos imperatorius Pranciškus Juozapas pareikala- vo žudiką išduoti, jam pritarė ir vokiečių kaizeris Vilhelmas II-sis, o serbai nesutiko; Austri- ja paskelbė Serbijai karą, Ru- sija užsistojo serbus... Toji žiežirba uždegė pirmąjį pasauli- nį karą, pratusį net ketve- rių metų, kol subyrėjo trys imperijos...

Rusijai karą prieš austrus ir vokiečius pralaimėjus, krašte prasidėjo visokeriopas sutriki- mas (duonos net Petrapily pri- trūkavo). Tai įžiebė revoliuci- nę kibirkštį prieš caro režimą. 1917 vasario mėnesį Rusijoje prasidėjo demokratinė revoliu- cija. Caras atsisakė teisių į so- tą. Revoliucijos priešaky atsi- stojo Kerenskis, kuris, karo ei- gos nenutraukdamas, pažadėjo visokias laisves, net ir karc disciplinos (mirties bausmės) panaikinimą. Šia revoliucija pa- sinaudojo vokiečių slaptai per Helsinkį atvežtas V. I. Leninas. komunistų vadas, ir po keleto mėnesių agitacijos, savo šali- ninkų remiamas, durtuvais iš-

vaikė Rusijos steigiamąjį seimą, paskelbdamas spalio (bolševi- kinę) revoliuciją.

Lietuviai, karo metui pasi- traukę iš Lietuvos, sukruto, da- rė įvairių žygių atspalaiduoti nuo rusų globos, net sušaukda- mi savo seimą Petrapily ar or- ganizuodami lietuvių karininkų vadovaujamus atskirus ka- rininius vienetus.

Tos žinios pasiekė Lietuvą ir kėlė viltis atsikratyti vokie- čių okupacijos, nes ir vokie- čiam Vakarų fronte nebesise- kė. Tikėdamiesi lietuvių pa- lenkti savo pusę, vokiečiai ne- sipriešino sušaukimui Vilniuje visos Lietuvos atstovų. I Vil- niaus seimą suvažiavo virš- dviejų šimtų žmonių. Konferen- cijos išrinktoji Taryba visai- manevravo su vokiečiais, net ligi Lietuvos karaliaus rinki- mų ir keturių pasirašytų kon- vencijų. Kaip žinia, ir nuo ka- raliaus Uracho pakvietimo už- imti Lietuvos sostą, ir nuo tų konvencijų Taryba vėliau atsi- sakė.

1918 vasario 16 Valstybės Ta- ryba Vilniuje paskelbė Lietu- vos nepriklausomybę. Kaizerio Vilhelmo II pripažinimas Lie- tuvai nepriklausomybės atėjo kiek vėliau. 1918 kovo 23. Ta- čiau savo laisvę turėjęs ap- ginti savanorių aukomis.

Kai kurių tam reikalui pasi- šventusių žmonių, atrodo, nesu- skatome tinkamai paminėti. Čia turiu galvoje arkivyskupą Pranciškų Karevičių, bėpusry- čiaujančią su kaizeriu Wilhel- mu II karo stovykloje, Rytprū- siuose; taip pat ir dr. Jurgį Sau- lį, prof. Aug. Voldemarą ir Ta- rybos pirmininką Antaną Sme- toną, kurie sugebėjo prieiti prie Vokietijos Reichstago pi- rmininko ir kitų įtakingų žmo- nių ir ten rasti supratimo žo- dį okupacijos nualintai Lietu- vai.

Ginklų iš vokiečių negavom, nors Lietuvos nedraugai aki- plėšiskai skelbė, kad gavom. Mūsų savanoriai išėjo "pliko- mis rankomis" kautis su Kap- suko-Mickevičiaus Lietuvon at- vestais raudonaisiais būriais...

Susitvarkę teisiškai ir šiek tiek atkūtę medžiagiškai, puose- lėjom gražios ir palaimingos Lietuvos viltį. Bet pašonėje tu- rėjome seną Lietuvos varžovą, slaptai nusprendusį ir vykdu- žiu-

si savo užmačius pasijungti Lie- tuvą. 1920 netekom savo istori- nės kultūrinės sostinės ir atsi- dūrėm veik nuolatinę grės- mę netekti nepriklausomybės. Svetimi tai stebėjo ir nesnaudė. Jiem patogių momentu suda- rė slaptą suokalbį Stalinas su Hitleriu: 1939 susitarė pasida- linti nauju grobiu ir savo tiks- lą atsiekė.

Kai 1941 Hitleris pabandė at- simesti nuo Stalino, po trejų metų kruvinių kovų žuvo pats ir pražudė kitus.

Taip 1944 raudonoji pabai- sa vėl atsluogė Lietuvon. Bet ši kartą ji ten rado tokį pasi- priešinimą, kad reikėjo siųsti net ištisą armijos diviziją lietu- viam partizanam palausti. Jau vokiečių okupacijos metu bu- vo suorganizuota pasipriešini- mo armija, pasivadavusi "miš- ko broliais". Iš krinkančių vo- kiečių dalinių ji įsigijo ranki- nių ginklų, nes bolševikai jau 1940 išvengė Lietuvos ginklų sandėlius, vien interdentūros gėrybių išvežė už 402 milio- nus litų!

Kova buvo nelygi, ilga, labai kruvina, tačiau lietuviai nepa- siduodavo nelaisvės, pasirink- dami savę susinaikinimo gra- natomis mirti... Ir tai tęsėsi veik dešimtį metų. Spėjama, kad žuvo penkeriopa daugiau, kaip kovose už nepriklausomy- bę 1919-1923.

Pasaulis, iš aukšto tvarko- mas, mum byloja, kad ne vienas geras darbas nelieka be at- pildo, ne viena padaryta auka nežūsta. Taip ir tie "miško bro- liai" išliks tautos istorijoje ir žmonių širdyse.

Ta proga čia dedame vieno mirti nusmerkto Sibiro tre- minio eiliuotą atsisveikinimą su nelaimės draugais:

Paskutinį jau kartą šiandieną
 Pamatysiu, kaip saulė tekės,
 Kaip už lango aušrelė tik

Daug linksmybių paukščių
 Čiulbės.

Paskutinį jau kartą girdėsiu,
 Kaip man pančiai ant rankų
 terskės.

Nebeilgai aš čia bekentėsiu,
 Neb'ilgai jau man širdį skau-
 dės...

Nenuliksite, draugai jau-
 nieji.

Jei kurį ir nelaimė ištiks,
 Bet kovokit, kaip vyrai nar-
 sieji.

Kol tėvynė priešų nebeliks!

Tautos sukilimo keliu

Siemot sukanka 30 metų nuc- to karštojo birželio dienų, kai, tremiamųjų į Sibirą vagonų triukšmui nutilus, tūkstančiai jaunųjų Lietuvos sūnų išvedė tautą iš komunistinio jungo į laisvės aušrą. Vėlesnių dešimt- mečių būvyje šimtai tūkstančių lietuvių žuvo nelygioje kovoje Sibiro snieguose, Rusijos ka- lėjimuose, Lietuvos laukuose. Miško broliai ne vieno mūsų gaisrais nušvietė juodą vergi- jos naktį. Tačiau tautos sukilimo prasmė nesumažėjo nė tuo- met, kaip nėra ji sumažėjusi ir šiandien.

Anuo tragiškuoju metu suki- limas atliko didį vaidmenį tau- tos kelyje į laisvę. Jis ne tik parodė pasauliui lietuvių tautos meilę laisvei ir subrendimą ne- priklausomybei, bet ir jos ne- apykantą komunizmui bei išti- kymybę krikščioniškajai Va- karų civilizacijai ir kultūrai. Iš kitos pusės, sukilimo audra, nu- valiusi tėvynės veidą nuo rau- donųjų šiukšlių, ne tik išgelbė- jo daugelio lietuvių gyvybes, bet ir atkūrė institucijas, ku- rios nacių okupacijos metu veiksmingai tarnavo tautos in- teresams. Pagaliau sukilėlių ryž- tas ir aukos grąžino broliam są-

(Bus daugiau)

(nukelta į 5 psl.)

Philadelphijos Vinco Krėvės šeštadienės mokyklos choras dalyvauja trėmimų Sibiran minėjime. Dainuoti moko ir chorui vadovauja solistė Ona Pliuškonienė. Nuotr. K. Čikoto

PRANAS MUNDEIKIS

NIKODEMAS

(4) — Sakiau, kad ligonis! Ne tie- są sakiau? — vėl puolėsi Kai- fas prie Nikodemo.

Nikodemas dar labiau nusi- žioavo, o tada atsislojo ir Kai- fą atspirašė:

— Paskiau... Dabar einu.

— Gerai, gerai! Niekas ne- dega.

Nikodemas svirdinėdamas ir žiovaudamas išėjo.

Pabudo, kada Salomė pradė- jo baldytis uždarinėdama lan- gines nuo didėjančios vidurdie- nio kaitros. Pasitampė, pasirai- žė — ir pasijuto išsimiegojęs. Salomė atnešė apelsinų, vynu- gių, ką tik pamelzto ožkos pie- no ir ką tik iškeptų dar šiltų bandelių.

Sitaip pasistiprinęs Nikode- mas pasijuto vėl kaip naujas ir taip atgijo, net pradėjo bučiuo- ti Salomę. Ir, kada žmona nu- stojo priekaitavusi, kad visą naktį namuose nebuvo, persi- rengė ir vėl išėjo. Pas Anną — ne pas Kaifą. Tarytum išieiti

"reikėjo", nes jau buvo laikas mokėti mokesčius sinedrijonui. Svarbiausia — jis nenorėjo taip labai ir sakyti Kaifui, jau vien dėl to fanatiško jo būdo. Ypač tie Kaifo iš anksto pada- ryti "galutiniai" sprendimai la- bai erzino Nikodemą. Be to, ir tas Jėzus nėra jau toks blogas, kaip Kaifas nori jį atvaizduo- ti. Kokį ypatingą pavojų jis ten mato? Tik juokas!

Taip giliai mąstydamas, Ni- kodemas leidosi siauru kipi- sais apaugusiu taku nuo kalne- lio giliau į miestą, ir staiga, lyg iš žemės, išdygo Zaboabas net uždusęs bėgo įkandini.

— Rabi! — pranešė jis dus- damas, — anas stebukladarys rabi ką tik dabar šventyklos kieme išvarė tokį baisų vėlnią, tokio didelio iki šiolei niekas nedrįso nė pajudinti... Oi! Kai tas vėlnias lėkė — net subau- bė, net žemė sudulkėjo... Žmo- gus net pargriuvo... Kaip ne- gyvas!... Oi, Rabi!

Kai Nikodemas, sekamas Za- boabo, nusileido dar žemiau ir

pasuko už pilies kampo į didįjį kelią, kuris pusrūkai sukosi į šventyklą, pamatė daug žmo- nių — vaikų, moterų ir vyrų — bėgančių į šventyklos pusę.

Aišku! Zaboabas sakė teisy- bę: Jėzus turėjo būti tenai! Ir Nikodemas, pastūmęs savo pa- reigas pas Anną į šalį, kartu su Zaboabu nuskubėjo į šven- tyklos kiemą. Kiemas buvo pil- nas žmonių, kaip per kermo- šių. Jėzus stovėjo žmonių vidu- ryje, atskinę jį žmonių pa- klausimus, laimino vaikus ir čia pat gydė ligonius.

Va, ir dabar — beveik vartu su Nikodemu keli stiprūs vy- rai atitėpė vėl vieną moteriš- kę, kurią vėlnias jau daugelį metų tampė ir negalvojo pa- leisti... Ji rėkė ir spardėsi ve- dama ir plūdosi pačiais paskuti- niais žodžiais, net spiaudama į Jėzų. Bet, vos tik vyrų pastum- ta prisilietė Jėzaus drabužių, tuoj nurimo ir sukiubuo verk- dama Jėzui ant kojų. Vėlnias jau buvo ją paleidęs.

Čia pat sujudė, suspurdėjo buvę sėdūkėjai ir farizejai ir ėmė kaip išmąnydami riesti Jė- zų į ragą:

— Kieno vardu, — girdi, — šitą darai? Aną dieną išvaike mūsų žmones iš šventyklos, da- bar čia vėl po mūsų kiemą... Taigi! Lyg tie namai būtų tavo. Oi! Šitokių vėlnių mūsų tėvai nedrįsdavo nė pakibinti!

— Uhm... — Aha!

— Tu sandėryje su šėtonu?! — Taigi, niekas iš mūsų tu žmonių iki šiol Dievo vardu ne- galėjo pagydyti...

Nikodemas ir tą erzeli nesiki- šo. Jis prisigrūdė per žmones, netoli Jėzaus ir — užsilaudęs už kolonos, klausėsi. Vienu mo- mentu, Jėzui į jį atsisukus, jis linktelėjo ir "labas" pasakė...

— Negalima tarnauti dvie- m valdovam! — Jėzus atsakyd- mas jiems tarė: — Dievui ir mamoni. Aš neišvarinėju vėl- nių per Belzebubą. Jei aš tai daryčiau — savo karalystę griaučiau. Aš nesu sandėryje su šėtonu!

— Tavo liudijimas netikras!

— rėkė rašto žinovai, — nes tu pats už save liudiji.

— Nors aš ir pats už save liudiju, mano liudijimas tikras: aš žinau, iš kur atėjau ir kur einu, o jūs nežinote, iš kur atė- jau ir kur einu.

— Klausyk, jaunuoli! Mes gi ne iš paleistuvystės pagimdyti. Mes turime Dievą Tėvą!

— Taigi, ir aš nuo Dievo atė- jau. Jis mane siuntė. Aš ne pats atėjau. Kodėl nesupranta- te mane kalbos? Taigi, kaip ta- da išėina? Kai jūs nenorite klausyti mano žodžių... Juk tai jūsų tėvas vėlnias, o ne ma- no. Dėl to jūs ir pildote jo geis- mus. Nes jūs esate tie, kurie tarnauja žemės kunigaikščiui, ne aš. O jis buvo melagis ir galvažudys nuo pat pradžių. Jis niekuomet neieškojo tiesos,

nes jis pats yra Neteisybė. To- dėl jūs manimi nenorite ti- kėti, nes aš sakau teisybę. Kas yra iš tiesos — klausio manęs! Jūs manęs neklaustote tik to- dėl, kadangi jūs nebesate iš tie- sos — nebesate iš Dievo.

Žydai suunkstė, sujūdėjo — daug labiau negu tada, kai jis juos vijo laukan į šventyklos, — ėmė rėkti, kumštintis apie galvą maskatuoti ir plūsti:

— Argi neteisybė mes sako- me, kad tu esi samarietis ir vėlnio apsestas?

— Sakiau jums, kad ne aš vėlnio apsestas, o jūs. Aš ger- biu savo Tėvą, tik jūs man ne- garbė darote! Tikrų tikriausiai sakau jums: kas laikysis mano pamokymų — nemirs.

— Cha, cha, cha! Dabar mes tikrai žinome, kad tu vėlnio ap- sestas. Abraomas mirė, ir pra- našai mirė. O tu sakai — kas tavęs klausio, tas nemirs. Cha, cha, cha! Argi tu didesnis nei už Abraomą? Jis mirė, pra- našai taip pat mirė. Kas gi tu toks? Ech!...

— Tikrai sakau jums, kad jūsų tėvas Abraomas džiaugėsi matydamas mano dieną.

Dabar rašto mokytijsi visai pasiuto:

— Vaikine, dar ne penkių dešimčių metų neturi, o jau ma- teisi su Abraomu?!

— Sakau jums tikrą teisybę: Abraomo dar nebuvo, kai aš esu! Jeigu aš pats save garbi- čiau: mano garbė būtų vieni

Anapus Andų kalnų ir Amazonės

Išpūdziai iš kelionės po Pietų Ameriką

(Tęsinys iš 40 nr.)

DR. HENRIKAS ARMANAS

Maža gydytojų
Medicinos stovis Pietų Amerikoje yra vis dar vystymosi stadijoje. Visa Pietų Amerika turi 100,000 gydytojų, bet ir iš to skaičiaus, kas tik gali, stengiasi emigruoti į JAV. Dėl tos priežasties ir primityvioji medicina yra praktikuojama įvairių sūndaktarių bei raganių, kurie giliai yra įleidę šaknis tarp to kontinento gyventojų. Farmakologijoje vis dar tebevartojami ilgi receptai. Vaisiai sudaromi komplikotai; daug darbo ir laiko iš vaistinių kūrėjų, miltelių, miksturų ir mosčių sudarymas, kaip kažin kada, jau labai seniai, buvo daroma Lietuvoje.

Noriu čia pavaizduoti vieną receptą, prirašytą nuo varices hemorrhoidales — mostelės. Tas receptas pateko į mano rankas Sao Paulo. Jis yra plačiai vartojamas Pietų Amerikoje.

Menthol1,0
Anesthesin 5,0
Zincoxide ...5,0
Balsam de Peru...1,0 (visur tas Peru balsamas)
Extract fluidi de Chamomilis1,0 (ramunėlės)
Lanolin
Vaselin aa ... 25,0

Medicinos mokslas Pietų Amerikoje yra pagrįstas prancūzų bei vokiečių mokyklomis ir jų vadovėliais.

Medicinos studijos
Pasiiekti gydytojo laipsnui, be šešerių metų pradžios mokyklos ir penkerių metų gimnazijos, dveji metai praleidžiami universitete kaip priešmedicinis kursas, šešeri metai pačioje medicinos fakultete ir vieneri metai ligoninėse internu. Internai gauna tik 25 dol. algos per mėnesį (JAV-bėse 400-600 dol.).

Valstybiniam universitetui medicinos studijavimas yra nemokamas; tik mokama 10 dol. už imatrikuliaciją ir 10 dol. už

egzaminus. Baigęs interno tarnybą, jaunas gydytojas privalo parašyti "tezę", pasirinkdamas bet kurią norimą mediciniską temą (ligų ar tyrinėjamosios medicinos srityje). Tik po tokio rašomojo darbo priėmimo suteikiama teisė laikyti valstybinius egzaminus MD ir praktikos teisei gauti.

Valstybiniuose universitetuose norinčių studijuoti skaičius yra labai didelis, bet studijas baigiančiųjų skaičius labai ribotas. Į Limos universiteto medicinos fakultetą kiekvienais metais priimama tik 1000 pačių gabiausių ir su geriausiais pažymiais studentų, o tuo tarpu išleidžiama ir gydytojų diplomus gauna vos apie 150 per metus.

Be valstybinių universitetų, kiekvienoje Pietų Amerikos valstybėje dar veikia paprastai keli privatus, daugiausia katalikiški universitetai, kuriuose mokslas yra brangus ir dažnu atveju galimas tik tai turtingų tėvų vaikams. Kaip man buvo pastebėta, Santiago mieste (Čilėje) veikia du universitetai, kurių vienas — valstybinis, kitas — katalikiškas; į abu universitetus patekti studijuoti mediciną yra labai sunku, tam naudojamos protekcijos: "galimybė" perkama dideliais pinigais.

Specialybė ir titulai

Specialybei įsigyti nereikia laikyti jokių egzaminų. Gydytojui nei savo iškabose, nei receptuose jokių specialybių nežymi. Po kelerių metų darbui tam tikroje medicinos šakoje gydytojas gauna instruktoriaus titulą (chirurgijoje, medicinoje, ginekologijoje etc.). Toks instruktorius klinikoje instruktuoja jaunas gydytojus. Iš instruktoriaus titulo pereinama į vyriausio instruktoriaus titulą, kuris prilygsta profesoriaus titului. Tam titului pasiekti instruktorius turi išlaikyti kon-

kursinius egzaminus. Tik geriausiai išlaikę egzaminus kandidatai gauna šiuos laipsnius ir vardus, kurių skaičių kiekvienais metais nustato medicinos fakultetas.

Apdrauda ir gydymas
Visi dirbantieji žmonės yra valstybės apdrausti. Ligoninės ir klinikos yra valstybės išlaikomos, ir sergantieji yra gydomi nemokamai. Didelės bendrovės ir įmonės turi savo išlaikomas ligonines ir klinikas, kuriose nemokamai gydomi pas juos dirbantieji.

Nežiūrint į tai, kiekvienas susirgęs gali taip pat kreiptis ir į bet kurį privataus gydytojo kabinėtą, bet už tą privilegiją jis pats turi primokėti 3-10 dol., nes iš apdraudus gydytojam mokama už kiekvieną tokį ligonį tik 2 dol. Jei gydytojas nori eiti pas savo kaimynę. Ji dažnai pas mane užėina, ir aš pas ją, kai vaikai išėina į mokyklą. Sėdime jos virtuvėje ir geriam kava. Staiga didelis gabalas tinko nukrinta nuo lubų man staciui ir peti. Baisiai išsigandau ir pradėjau rėkti. Petys bemačius sutino, nes aš turiu "bursitį"; tai yra tokia liga, kad petį visuomet skauda, kai šalta ar drėgna.

Kaimynė mane ramina. Sakė, ne jos kaltė; esą, namų savininkas teisės jos lubas, bet matyti, gerai nesutaisęs; jei aš nukentėjau, tai, esą, aš galėsiu ieškoti iš namų savininko atlyginimo, nes jis turįs pinigų ir galėsiu už viską užmokėti, ir panašiai.

Nuo to atsitikimo aš labai nukentėjau: esu nervinga, skauda petį, einu pas daktarą, tas man duoda injekcijų ir šildo su raudona lempa (infra raud.). Namuose nieko negaliu dirbti. Mano vyras, parėjęs iš darbo, dar turi lėkštes ir puodus plauti.

Galvojau, kad reikia reikauti pinigų, bent išlaidoms padengti, iš kaimynės, bet nesinoriu su ja susipykti; greta gyvenant, geriau gyventi geru. Jei galima būtų reikalauti iš tų namų savininko, kuris turi pinigų, man nebūtų jokios sarmatos. Tegul gerai pataiso lubas, o ne taip, kaip jis pataisė. Tas tinko gabalas galėtų vaiką ne tik užgauti, bet ir užmušti. Tegul išmoka, kaip gyventi ant svieto ir kitiem žmonėm nedaryti tokių rizikų ir pavojaus.

Labai prašau man patarti.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

ATSAKOMYBĖ UZ SUZEIDIMĄ

Klausimas
Siūnciu šį klausimą nežinodama, ar Tamsta teiksis į jį atsakyti. Vyras sako, kad aš be reikalo varginu žmones, kad nieko iš to neišeis. Mano nuomone, reikia paklausti tuos, kurie žino, o ne pačiam nutarti, kad iš to nieko neišeis.

Tai gi prieš tris savaites užėjau pas savo kaimynę. Ji dažnai pas mane užėina, ir aš pas ją, kai vaikai išėina į mokyklą. Sėdime jos virtuvėje ir geriam kava. Staiga didelis gabalas tinko nukrinta nuo lubų man staciui ir peti. Baisiai išsigandau ir pradėjau rėkti. Petys bemačius sutino, nes aš turiu "bursitį"; tai yra tokia liga, kad petį visuomet skauda, kai šalta ar drėgna.

Kaimynė mane ramina. Sakė, ne jos kaltė; esą, namų savininkas teisės jos lubas, bet matyti, gerai nesutaisęs; jei aš nukentėjau, tai, esą, aš galėsiu ieškoti iš namų savininko atlyginimo, nes jis turįs pinigų ir galėsiu už viską užmokėti, ir panašiai.

Nuo to atsitikimo aš labai nukentėjau: esu nervinga, skauda petį, einu pas daktarą, tas man duoda injekcijų ir šildo su raudona lempa (infra raud.). Namuose nieko negaliu dirbti. Mano vyras, parėjęs iš darbo, dar turi lėkštes ir puodus plauti.

Galvojau, kad reikia reikauti pinigų, bent išlaidoms padengti, iš kaimynės, bet nesinoriu su ja susipykti; greta gyvenant, geriau gyventi geru. Jei galima būtų reikalauti iš tų namų savininko, kuris turi pinigų, man nebūtų jokios sarmatos. Tegul gerai pataiso lubas, o ne taip, kaip jis pataisė. Tas tinko gabalas galėtų vaiką ne tik užgauti, bet ir užmušti. Tegul išmoka, kaip gyventi ant svieto ir kitiem žmonėm nedaryti tokių rizikų ir pavojaus.

Labai prašau man patarti.

Zmona, Massachusetts

Brazilijos naktys yra daug tamsesnės negu mūsų. Nakties dangaus skliautas atrodo juodas, nuklotas didelėmis labai skaisčiomis žvaigždėmis, sudarančiomis iliuziją, kad jos yra arti žmogaus ir žemės paviršiaus. Nejučiomis norisi pasistiepti ir nusiskinti vieną iš žvaigždžių nuo to pietų ekvatoriaus dangaus.

Tie patys jausmai bei troškimai

Bet, nežiūrint į visą tai, Pietų Amerikos kontinente, kaip ir visur, kur tik keliavau, radau tuos pačius vergus ir džiaugsmus, tas pačias pilnas jausmų ir troškimų širdis, kovą už būvį; tuos pačius dirbančius besimeldžiančius, vargstančius, dainuojančius, verkiančius ir mylinčius žmones, kaip ir mes, tikinčius ir geresnį rytojų ir... laimę!

Tikėjau si pamatyti daugiau spalvingumo, įvairumo ir egzotikos tame Argentinos tango, Brazilijos rumba ir trubadūrų meilės žemyne. Nusivyliau, nes to nemačiau ir negirdėjau. Pasaulio konfliktas su pačiu savi mi ir netikras atominis rytojus pakeitė kadaise svajingą, ambicingą ir romantišką Lotynų Ameriką.

Atsakymas

Jei Tamsta susižeistum ant laiptų arba bendruose koridoruose, kuriais naudojasi visi nuomininkai ir kurie yra namų savininko "žinioje" (under the control of the landlord), tada galima būtų kalbėti apie namų savininko "galimą atsakomybę". Bet net ir tada būtų klausimas, ar Tamstos susižeidimas buvo pasekmė namų savininko "negligence". Be to, dar reiktų įrodyti, kad, kai butas buvo išnuomotas tiems žmonėm, pas kuriuos Tamsta lankėsi, "to trūkumo" (defect) ten nebuvo. Tokiais atvejais dar svarbu, ar sužeistas asmuo buvo tuose namuose kaip "svečias", ar biznio reikalais (social invitee or business invitee).

Tačiau Tamsta buvai sužeista ne ant laiptų ir ne bendrame koridoriuje, o kaimynės bute, kuris yra kaimynės, o ne jos namų savininko žinioje. Jeigu norėtum ją patraukti atsakomybėn, Tamstai tektų įrodyti ne tik paprastą neatsargumą (negligence), bet ir ypatingą neatsargumą (gross negligence), kurio Tamstos aprašomomis aplinkybėmis nebūtų įmanoma įrodyti.

Jei namų savininkas pataisė lubas negavęs už tą pataisymą "ekstra" atlyginimo (o tik nuomą), jis būtų atsakingas tik tuo atveju, jei nuomininkas ar jo šeima būtų sužeisti, ir tai tik tuo atveju, jei jis dar būtų "ypatingai neatsargiai" (grossly negligently). Už Tamstos sužeidimą jis nėra atsakingas.

Išstatymai šioje srityje keičiasi, tai yra, jų interpretacija teismuose keičiasi. Jei Tamstos sužeidimas būtų labai rimtas, gal ir vertėtų patraukti namų savininką teismo atsakomybėn ir pažūrėti, kaip teismas į tai reaguotų: ar laikytųsi įstatymo raidės, ar ne.

ATSIŲSTA PAMINETI

Jurgis Gliuda — SIMAS, išleido Viltis, 158 psl., kaina 3 dol. Knygoje aprašoma jūrininko Simo Kudirkos noras pabėgti į laisvę ir kaip jį amerikiečiai išdėvė.

Karolė Pažeraitė — ANAPILIO PAPEDEJE, romanas, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, viršelį piešė Giedrė Vaitienė, 286 psl., kaina 5 dol.

Stasys Žilys — GYVOJI LITURGIJA, Krikščionis gyvenime knygų serijos leidinyje nr. 7, įrišta į kietus viršelius, 184 psl., kaina — 5 dol.

Kazys Bradūnas — DONELAIČIO KAPAS, poezija, išleido Mykolas Morkūnas, grafika Vytauto O. Virkau, 94 psl., kaina 5 dol., didelio formato.

ELENCHUS sacerdotum Lituanorum in variis statibus pro A.D. 1970. Išleido Kunigų Vienybė, redagavo kun. dr. Titas Narbutas, 64 psl., kaina 1 dol.

20 METŲ SU KAMUOLIU Chicago Lituanicos 20 metų sukačiai paminėti, redagavo Ed. Sakaitis, 56 psl., kaina nepažymėta.

Vincentas Liulevičius — LIETUVIŲ TAUTOS valstybinio gyvenimo pradžios beišskant. Autoriui sutikus, mokomajam reikalui perspausdinta iš 1970 m. Aidų 7 nr. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas Chicagoje, 16 psl., kaina 1 dol.

LIETUVIŠKOS KNYGOS

POEZIJA	
Po Dievo antspaudais, Leonardo Andriekaus	3.00
Broliai balti aitvarai, H. Nagio, kietais viršeliais	5.00
Šventieji akmenys, F. Kiršos	2.00
Lietus ir laikas, V. Bogutaitės	2.00
Saulė kryžiuose, L. Andriekaus	2.00
Naktigonė, L. Andriekaus	2.00
Marijos žemė, A. Tyruolio	1.00
Žemės pakopos, J. Blatrušaitis	1.00
Alfa ir Omega, M. Vaitkaus	1.50
Relikvijos, Nerimos Narutės	2.00
Sacra Via, A. Tyruolio	1.00
Poezija, J. Alščio	6.00
Respublika, S. Laučiaus	1.00
Anykščių šilėlis, A. Baranausko	5.00
Karaliai ir šventieji, E. Tumienės	2.50
Maironio baladės, iliustravo P. Lapė	6.00
Šviesos mergaitė, P. Naujokaitis, lyrinė poema	1.50
Serkšno sidabras, V. Vaitkaus, eilėraščiai	1.50
Aušros žvaigždė, A. Tyruolio, eilės	1.00
Kai tu arti manęs, D. Sadūnaitės, eilėraščiai	1.50
Martynas Fierro, J. Hernandez poema	1.00
Sutemos, J. Narūnės dienraštinių posmai	1.50
Rožių vasara, Marijos Aukštaitės eilėraščiai	7.00
Gruodas, A. Jasmano eilėraščiai	3.00
Ugnies parduotuvė, B. Rukšos, poezija	1.00
Partizanų akys, J. Perajaus eilėraščiai	2.00
Alkana žemė, S. Bakytės eilės	2.00
Dienoraštis, M. Vaitkaus	1.50
Detalės, A. Baziūnaitės-Kairienės	2.00
Kai mes nutilę, J. Saulaitytės	2.00
Atdari langai, S. Santvaras	3.00
Aukos taurė, S. Santvaras	2.50
Aukštiniai rageliai, Pr. Naujokaitis	2.00
Beržų pasakos, O. B. Audronė	1.50
Tu esi mano žemė, D. Sadūnaitė	1.50
Vakarė banga, G. Tulauskaitė	2.00
Metų vingiai, A. Tyruolis	3.00
Tau sesute, P. Lemberio	4.00
Tik tau ir man, O. B. Audronės	3.25
Trapus vakaras, K. Grigaitytės	3.00
Bevardė šalis, L. Sutemos	3.00
Aguonų gaisras, V. Šlaito	2.00
Gėlių kalbėjimas, J. Meko	1.00
Pavieniai žodžiai (vaizdai), J. Meko	4.00
Sekspyro Sonetai. Vertė Alf. Tyruolis	4.00
BELETRISTIKA	
Rezistentija, R. Spalio romanas, kietais viršeliais	6.00
Grazi tu mano Tėvyne, Antologija	3.00
Vilniaus rūbas, P. Tarulio romanas	3.50
Bėgimai, K. Almeno novelės	2.50
Veidu prie žemės, K. Grigaitytės novelės	2.00
Pavasario lietus, A. Barono romanas	3.00
Elegijos, J. Aistis	2.50
Liepsnos ir apmaudo apšviatai, J. Gliados	4.00
Smilgos (apsakymai), A. Giedrio	2.50
Gyvenimas tai kėkė, vyšnių, K. Almeno	5.00
Rūnos ir Dandierinas, J. Zmuidzino	2.50
Gluosnių daina, A. Vaičiulio	2.50
Vieniši pasauliai, A. Rūtos	3.50
Initialai po tittu, A. Tulio novelės	2.00
Kelias į kairę, A. Rūtos prem. romanas	3.00
Valentina, A. Vaičiulio	1.00
Gundymai, J. Gailiaus	1.00
Pabučiavimas, J. Grušo	1.00
Vytis ir Erelis, J. Kmito	1.00
Zvaigždė viršum girių, Alės Rūtos	2.00
Pirmoji pradalgė, literatūros metraštis	3.00
Antroji pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Trečioji pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Ketvirtoji pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Penktoji Pradalgė — Literatūros metraštis	3.50
Šeštoji Pradalgė — Literatūros metraštis	3.50
Septintoji Pradalgė, Literatūros metraštis	3.50
Pulkim ant kelių, romanas iš Strazdelio gyvenimo	2.00
Pulkim ant kelių, II tomas	2.00
Baisius birželis, Pr. J. Naumiestiško	3.50
Žemės šauksmas, Alės Rūtos, apysaka	4.00
Kur bėga šėšupė, A. Skirkos, legendos	2.00
Miestelis, kuris buvo mano, N. Mazalaitės	2.50
Dailininkas Rauba, V. Ramono	3.50
Proza, Gabijos leidinyje, apysakos	1.25
Nulaužta šaka, S. Petersonienės, vaizdeliai	2.00
Zvaidė, A. Škėmos, 2 veiksmų vaidinimas	2.00
Vaidinimai, V. Frankienės, scenos vaizdeliai	2.00
Ziurkių kamera, J. Griniaus, 3 veiksmų drama	1.50
Don Kamilius mažasis pasaulis (II tomas))	2.00
Naujas veidas, A. Norimo novelės	2.00
Pelilio asmenimis, J. Jankaus drama	4.00
Ant Vilnelės tilto, P. Jurkus	2.50
Karklūnėnuose, A. Baranauskas	2.50
Rinktiniai raštai, P. Andriūšis	5.00
Nepriklausoma Lietuva, R. Skipitis	7.00
Silpnė kūne, J. Prunskis	1.50
V. Krėvės raštai, 5 tomai kiet. viršeliais	27.00
Asidais pusys, H. D. Mošinskienė	2.50
Olandų dangoraižis, O. Nendro	5.00
Draugas don Camillo, G. Guarschi	3.00
Kalmietiškoji psalmė, F. Timmermano	1.50
Meilė trikampyje, R. Rasos romanas	3.00
Grozvydės meilė, P. Orinitaitės	2.00
Prisikėlimas, Alės Rūta	2.50
MENAS, MUZIKA	
Art Collection, pranciškonų meno galerija	5.00
Tautos keliu, J. Juodis, paveikslų albumas	7.00
Šventoji auka, tėv. A. Kezys, S.J., foto albumas	5.00
Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustino	6.00
Mūsų šokiai, II tautinių šokių šventės repertuaras	3.00
Liaudies dainos, K. Banaicio	1.00
Garbė Dievui, kun. K. Senkaus, giesmynėlis su gaidomis	3.00
Lietuviais esame mes gimę, J. Zilevičiaus, lietuvių dainynas	4.50
Giesmynėlio palydas, kun. K. Senkaus, didelio formato	8.00
Dainos aukštam balsui su pianu II, VI. Jakubėno	3.00
Dainos Lietuvai, S. Čerienės-Mulks, solo balsui ir panui	1.00
O tėvyne manoji ir Ramunė, S. Čerienės, dainos po 50¢	1.00
Dainų Gajus, J. Stankūnas, chorui, solo	3.00
Lietuvos aidai, J. Stankūnas, akordeonui	1.50
Ten gintarėliai, P. Matėkūnas, jaunimui	2.00
Lietuviška muzika, C. Sasnauskas	3.00
Laisvės kovų dainos, red. J. Aistis	5.00
Su daina, red. G. Šimukonienė	2.00
Dainų sukūry, red. G. Šimukonienė	1.00
Mažasis giesmynėlis	1.00
Dainuok linksma jaunyste	2.50
IVAIRIOS	
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Kario	5.00
Visi mes broliai, L. Evely, vertimas	2.50
Pasaulio lietuvių žinytas, A. Simučio	5.00
Lietuvių literatūra svetur, red. K. Bradūno	10.00
Škėmos raštai I tomas, red. A. Landsbergio	6.00
Lietuviškasis liberalizmas, red. V. Kavolio	3.00
Nužemintųjų generacija, V. Kavolio	2.00
Sodybų pievelės, A. Šestoko, pievų priežiūra	1.25
Valgių gaminimas, 565 psl., kietais viršeliais	7.50
Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, J. Balčiūnio	12.00
Lietuvių Moksai, Akad. Suvažiavimo Darbai V	10.00
Padangų keliai, astronomija, kun. P. Vaserio	1.50
Karališka diena, K. Barėnas	1.50
Lietuva — Europos nugalėtoja	2.00
Lietuvos spalvotas žemėlapis	2.50
Tautiniai rūbai ir juostos	1.75
Žemės ūkio švietimas, dr. J. Dauparas	5.00
Visgailis, J. Vėgelis, padavimai	3.00
Vardynas, A. Rūkas	3.00
Metraštis, Liet. katalikų mokslo akademija	5.00
Religinis pradas Maironio kūryboje, A. Šešplaukis	2.00
Komunizmas — Antikristo religija, K. Čilbro	1.00
Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos	
DARBININKO ADMINISTRACIJOJE	
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221	

LIETUVIŲ KOVA NEUŽSLOPINAMA

Brangūs lietuviai,

Prieš 31 metus birželio mėnesį sovietai okupavo Lietuvą ir pradėjo naikinti lietuvių tautą.

Kitą birželį, artėjant kitam okupantui, Lietuva sukilo prieš sovietinį pavergėją, paaudodama tūkstančius jaunu gyvybių.

Lietuvių kova nebuvo ir nėra nutraukta ar užslopinta iki šių dienų. Partizanų, Brazilskų, Kudirkos, Simokaičių žygiai tebeliudija didelį tautos norą išsilaivinti.

Amerikos lietuviai nuo pirmųjų Lietuvos nelaimės dienų

vieningai ryžosi stoti į kovą už laisvę broliui, už nepriklausomybę kraštui.

Amerikos Lietuvių Taryba, anų birželių akivaizdoje, kviečia visus Amerikos lietuvius su pagarba prisiminti žuvusius krašte ir Sibire, testis laisvės kovą, vieningai dirbti ir pastoviai bei gausiai aukoti Lietuvos reikalui.

Vieningumas, pasiryžimas ir pasiaukojimas tebūnie mūsų nuolatinės garantijos Lietuvos nepriklausomybei atstatyti!

Amerikos Lietuvių Taryba

IV Dainų šventės vidaus tvarkos komisija. Iš k. į d. sėdi: Vytenis Šilas, komisijos pirm. Irena Smilėlauskienė ir s. J. Jonas Jaronis; stovi: ps. Aldona Jovarauskienė, ps. Dalia Dundzilienė ir ps. Albina Ramanauskienė. Komisija suorganizuoja bilietų kontrolę ir publikos susodinimą į vietas. Nuotr. P. Maletos

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIO, VYKUSIO LOS ANGELES, IŠVADOS

Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles sambūrio suorganizavame politinių studijų savaitgalį 1971 balandžio 24-25 buv. svarstomos aktualios lietuvių tautos problemos, kurios iškilo ir susiformavo tautoje ir išeivijoje, praėjus 30 metų nuo lietuvių tautos sukilimo 1941 metais.

1941 metų lietuvių tautos sukilimo vertinimą iš 30 metų perspektyvos padarė profesor. Stasys Zymantas; lietuvių tautos okupacijos socialinę, politinę, ekonominę ir psichologinę kaitą nagrinėjo prof. Vytautas Vardys; apie tyliosios rezistencijos Lietuvoje susiformavimą kalbėjo rašytojas Jurgis Gliudis; sąlyčio su tauta okupacijos reikalingumą, naudą ir pavojus ryškino dr. Juozas Kazickas.

JAV LB centro valdybos pirmininkas Vytautas Volertas interpretavo JAV Lietuvių Bendruomenės apsisprendimą daly-

vauti tiesioginėje Lietuvos laisvinimo veikloje; būdus ir priemones Lietuvos klausimui pasaulio viešąją opiniją produktiviau išnešti dėstė inž. Uogintas Kubilius; vietos jaunėsios kartos bendruomeninkai — inž. Edigijus Radvenis ir inž. Rimtautas Dabšys — kritiškai vertinimui pateikė Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės veiklos planą.

Studijų savaitgalį dalyvavo ir sistemingam laisvinimo darbui idėjų pasiūlė Lietuvos generalinis konsulas dr. Julius J. Bielskis.

Referentų — paskaitininkų pareikštos mintys ir diskusijų dalyvių pasisakymai čia suvedami į išvadas.

1. 1941 m. lietuvių tautos sukilimas yra vienas iš reikšmingiausių visoje Lietuvos sukilimų istorijoje. Sukilimo liepsnos ir po 30 metų nėra užgesusios.

Jos stiprina tyliąją rezistenciją tautoje, o išeiviją įpareigoja savo tautos laisvei telkti jėgas ir jas išmintingai naudoti.

2. Natūraliai savo kelią suradusi išsilaikymo ir pasipriešinimo dvasia paveržtoje tautoje yra reali ir viltinga.

3. Žmogus ir gyvenimas paveržtoje Lietuvoje yra stipriai pasikeitę. Į politinius, socialinius, psichologinius ir ekonominius pasikeitimus krašte išeivija reaguoja ne jausminių nusiteikimų, bet objektyvių studijų paremtomis išvadomis.

4. Solidarumą su tauta išeivija apreiškia objektyviai išsątytoms, bet ne emocijų sužalotomis formomis. Santykiams su tauta yra reikalingas, tačiau šį santykiavimą turi lydėti rezistencinis budrumas.

5. Lietuvos pavergimas to išliko gyva tarptautinė problema, kol bus jėgų jai paveikiai pristatyti pasaulio opinijai. Profesionali informacijos reikalavimas turi tapti vienu iš pirmųjų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės rūpesčių.

6. JAV Lietuvių Bendruomenės apsisprendimas praktiškai veikoje užimti vietą, kuri jai esmiskai ir iš paskirties priklauso, atgaivins išeivijos lietuvišką entuziazmą. Liet. Bendruomenė yra pagrindinis atsakingas, kad lietuvių išeivija kovoję dėl Lietuvos laisvės dalyvautų pilnu potencialu; tad jos dėmesys laisvės kovai jokiu būdu negali būti tik atsitiktinis.

7. Siektina sudarymo vienos lietuvių politinės vadovybės Amerikoje, atremtos ir gyvosios išeivijos jėgas.

8. Visos lietuvių organizacijos ir savo praktinės veiklos programos įtraukia įtakingų kitataučių draugų telkimą ir jų įjungimą į Lietuvos vadovimo darbą. Tokia akcija iki šiol planingai vysto Rezoliucijom Remti Komitetas.

9. Sveikintinas Los Angeles lietuvių jaunėsios kartos savanoriškas įsijungimas į Lietuvių Bendruomenės atsakingas pozicijas ir remtinas jų priimtas veiklos planas.

10. Studijų savaitgalį reikšė graži santalkinė nuotaka tarp skirtingų politinio ir ideologinio įsitikinimo žmonių ir skirtingų generacijų. Gausus ir nuoširdus dalyvavimas diskusijose skirtumas dar labiau išlygino. Visą išeiviją lietuviš-

ku rūpesčiu jungiančius politinių studijų savaitgalius turėtų organizuoti ir kitos lietuvių bendruomenės.

Pastaba. Šios išvados perskaitytos visiem politinių studijų savaitgalio dalyviams. Pritarimas jom gautas iš visų studijų savaitgalio paskaitininkų-referentų.

Išvadų komisija:

Juozas Kojelis
Dr. Petras Pamaitis

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero seselės, dirbusios Los Angeles Šv. Kazimiero mokykloje, vedėja Ses. M. Johanna ir mokytojos Ses. M. Angelė bei Ses. M. Milda iškeliamos į kitas mokyklas. Nuo ateinančio rudens atvyks nauja vedėja Ses. M. Leonarda, iki šiol dirbusi Maria High Chicagoje ir Ses. M. Theophane ir Ses. M. Marian. Ses. M. Bernice ir toliau lieka Los Angeles.

Denis Steponas Grasska, Silvestro ir Emilijos Grasskų sūnus, gegužės 28 baigė Los Angeles arkivyskupijos kunigų seminarijos kolegiją filosofijos B. A. laipsniu. Nuo šio rudens Denis pradės studijuoti teologiją to paties seminarijoje. D. Grasska gavo 2000 dol. stipendiją, kurią yra palikusi a. a. Morta Christ -Kriščiūnienė tarpininkaujant prel. J. A. Kučingui, velionės testamentu vykdytoji.

Algis Mikuckis, Vaclovo ir Onos Mikuckių sūnus, Šv. Kazimiero mokyklos auklėtinis. Šiemet baigė Los Angeles J. A. Kučingui, velionės testamentu vykdytoji.

Trūksta mokytojos antram skyriui Los Angeles Šv. Kazimiero mokykloje. Geras atlyginimas ir palankios darbo sąlygos. Kreiptis: 2718 St. George St., Los Angeles, Calif. 90027.

Jonas Matulaitis, kontraktorius, Los Angeles, Calif., kartu su Gasparu Kazlausku ant trijų nupirktų didelių sklypų pradėjo statyti 57 butų pastatą su moderniausiais įrengimais ir tik vienas blokas nuo Šv. Kazimiero bažnyčios. Pastatas bus trijų aukštų su požeimiškai aikšte automobiliams ir su terasomis. — L.Z.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Ateitininkų šventė
Philadelphijos ateitininkų šventė įvyksta birželio 19-20. Pirmoji šventės dalis prasidės šeštadienį. Registracija bus nuo 11 — iki 12 val. Gasparėnų sodyje, 810 Fifth St., Delran N. J., 08075.

Seštadienio programoje numatyta: referatai, pašnekesiai diskusijos, laisvalaikis, sportas, religinė dalis, lauzas ir šokiai. Gasparėnų sodyje yra ežeras. Ten bus galima ir maudyti.

Sekmadienio programa: mišios 10:30 v. ryto Šv. Andriejaus bažnyčioje, 19 ir Wallace Strs., Philadelphijoje, Pa. Po mišių tos pačios parapijos salėje bus iškilmingas posėdis, meninė dalis, vaisės, paskui ekskursija ir išsiskirstymas.

Kviečiami visi rytinio pakraščio ateitininkai toje šventėje dalyvauti. Šventės tikslas yra ugdyti ateitininką entuziazmą jaunose sielose. Šventę ruošia visi Philadelphijos ateitininkai — moksleiviai, studentai ir sendraugiai. Šventės iniciatoriai yra jaunimas ir globėjai.

Ateitininkų globėjai
Jaunučius ateitininkus globoja Teresė Gečienė, moksleivius ateitininkus — dr. Vytautas ir Virginija Mikėnai ir Vytautas Muraška. Moksleivių vadovas

yra Vytautas Maciūnas.

Ilgą laiką moksleivius ateitininkus globojo inž. Juozas Gaila. Šiuo metu jis Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pareigose, Philadelphijos liutuanistinės mokyklos tėvų komitete, pagelbsti lietuviškos radijo valandėlės redakcijai, todėl toliau globoti moksleivius atsisakė.

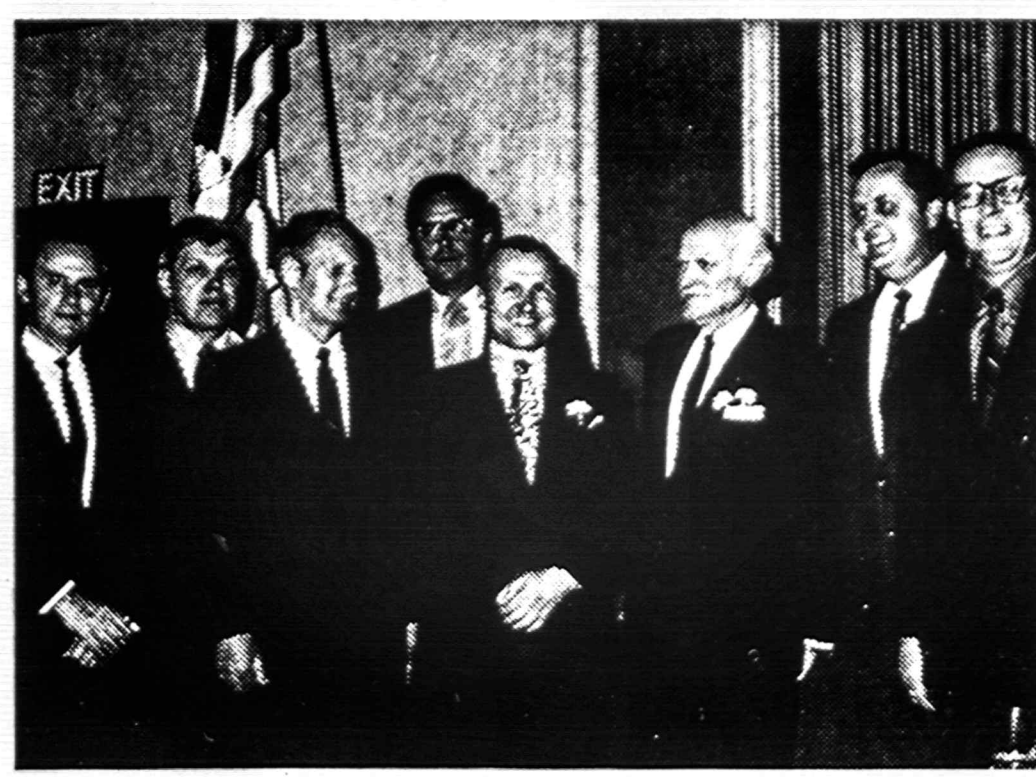
Visiems Philadelphijos ateitininkams, kurie vienu ar kitu atveju remia, kantriai dirba ir propaguoja ateitininkiskumą Philadelphijos sendraugijų valdyba nuoširdžiai dėkoja ir reiškia pagarbą. Juoz. K.

TAUTOS SUKILIMO KELIŲ

(atkelta iš 3 psl.)
vigarbą ir nuplovė dulkes nuo tautos garbės vainiko. Saulės Durbės, Zalgirio ir Nepriklausomybės kovų karių palikuonys pasirodė verti laisvės ir nepriklausomybės.

Tautos sukilimas yra šviesus pavyzdys ir šiandienos lietuviams. Tetar nauja jis ryžto pavyzdžiui kovojantiems, meilės pavyzdžiui abejojantiems, aukos pavyzdžiui pavargstantiems. Tebūna jos kelias visų mūsų kelių laisvę ir nepriklausomybę.

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Komitetas

Los Angeles gegužės 1 lankėsi Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas dr. K. Ambrozaitis ir dalyvavo LF vakarieneje. Iš k. į d. architektas Ed. Arbas — LF vajeaus komiteto Kalifornijoje pirmininkas, dr. Z. Kungys, A. Mažeika, Alg. Raulinaitis, dr. K. Ambrozaitis, gen. konsulas dr. J. J. Bielskis (naujas tūkstantininkas), V. Lemberas ir R. Dabšys. Nuotr. L. Kanto

LAWRENCE, MASS.

Šv. Pranciškaus parap. šį pavasarį įvyko kai kurių pasikeitimų. Išvyko kun. Jonas Longas, keletą mėnesių ėjęs čia vikaro pareigas. Parapičiai jo išvykimą apgailestauja: Jo vieton atvyko kun. Mykolas Vembė. Taip pat pasikeitė ir bažnyčios vargonininkas, zakristijonas ir parapinės mokyklos valytojas.

Gegužės 23, sekmadienį, 40 parapijos mokyklos vaikučių priėmė pirmąją komuniją. Vaikučius komunijai paruošė mokytoja sesuo Mildred. Ta pačią dieną vaikučiai, sesučių mokytojų vadovaujami, suruošė gegužinę procesiją, apvainikavo Dievo Motinos statulą ir buvę palaiminti Šv. Sakramentu.

Siemet Šv. Pranciškaus mokyklą (aštuonis skyrius) baigia 17 mokinių.

Metų pradžioje vietos policija buvo uždraudusi bingo žaidimą. Dabar, Massachusetts valstijos kongresui ir senatui nubalsavus bei gubernatoriui pasirašius, bingo legalizuotas.

J. Sk.

BALTIMORE, MD.

Lietuvių radijo valandėlės metinis piknikas bus birželio 20 gražiame Conrad Ruth Villos parke, kur paprastai jų piknikas būna kiekvienais metais. Šokiam groso orkestras. Bus vėžių sriuba, visokių valgių ir gėrimų loterija. Visi kviečiami dalyvauti piknike ir tuo paremti radijo valandėlę.

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

ORGANIZACIJOS NEW YORKE
L.R.K. Susivienijimas, per Br. Bobelį 100, anks. 100, paž. 500.
N. Y. L.B. apygardos valdyba 100, anks. 900.
N.Y.L.B. Queens apylinkė 100.
N. Y. Vyr. Skaucių Židinyje Vilija 100.
N. Y. Skautams Remti Komitetas 120., anks. 228.
L.M.K.F. New Yorko Klubas 100.
A.L.K.M. Sąjungos 30 kuopa, Maspeth 100.
L.M. Klubų Federacija 75.
RICHMOND HILL, N.Y.
A.G. Budreckis 10, pažad. 100.
A. ir E. Dičmonai 100.
N. N. 2 00.
L. Ridikaitė 10.
J. Sirgelis 5, anks. 300.
A. I. Vakselis 300.
WOODHAVEN, N. Y.
J. Krušinskas 25, anks. 140, paž. 200.
J. E. Liaukus 20, anks. 510.
S. A. Nutautas 800., anks. 200.

LAISKAS
Lietuvių Kultūros Židinio Statytojams
Siunčiu savo trigrašį (30 C dol.) Židinio statybai savo gimimo dienos sukakties proga. Daug yra gerų būdų gimtadienius atšvest. Šitoks man atrodė neblogesnis už kitus. Tikiu, kad Židinyje netrūks įsikurt. Linkiu, kad jame lietuviškas žodis, mintis ir menas burtų ir šildytų mus ilgus metus. Geriausios kloties! Jurgis Valairis Irvington, N. Y.
Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Siųsti: BUILDING FUND Franciscan Monastery 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221 Kituose laikraščio numeruose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

A. B. Reventas 20, anks. 100, pažad. 1000.
R. I. Reventas 200, pažad. 300.
M. Salinskienė 10 0 0, anks. 1235, įamžina savo a.a. tėvelį J. Antanaitį.
Dr. A. Skėrys 400, anks. 300, pažad. 1000.
O. Zilienė 50, anks. 50.

BROOKLYN, N.Y.

N.N. 240, anks. 20 — įamžinant partizanų J. Lukšą ir Julijoną Būteną
A. Barris 25, anks. 75.
J. Connelly 10, anks. 50, pažad. 100.
P. Constantine — Kazlauski 200, anks. 805.
C. Dirmeikis 25.
V. Dabulis 60, anks. 250, pažad. 500.
V. Daszkiewicz 25, anks. 125, pažad. 200.
G. Grushy 10, anks. 70, pažad. 100.
P. Gyrnas 100, pažad. 300.
Kun. P. Geiščiūnas 100.
J. Jakucionis 100, anks. 120.
I. Johnson 50, anks. 100, pažad. 360.
W. Klosis 20, anks. 20, pažad. 100.
F. Kerr 10, anks. 50, pažad. 100.
D. Kunas 100.
S. Mickevich 25, anks. 75, pažad. 150.
S. Maurer 10, anks. 20, pažad. 100.
J. N. Rinkevičiai 100.
R. Rinkevičiūtė 100, anks. 175, pažad. 500.
J. Shovelski 100, anks. 100.
M. Savickas 10, anks. 30, pažad. 100.
A. Vaitkevičienė 20, anks. 51, pažad. 120.
V. Vaškunas 50, anks. 200.

IŠ VISUR

— **Detroit** 1941 m. spontaniško lietuvių tautos sukilimo minėjimas bus dviejų dalių: per abi lietuviškas radijo valandas ir Dainavoj birželio 20. Angliškai su šiuo įvykiu supažindins Joana Kuraitė iš Windsor, II-jo jaunimo kongreso ruošimo prezidento narė, ir Robertas Selenis, Detroito lietuvių studentų pirmininkas. Lietuviškos programos dalykalbės Leonas Prapuolenis, buvęs to sukilimo vadovas. L. Prapuolenis dalyvaus minėjime ir Dainavoj. Minėjimą ruošia St. Butkaus kuopos šauliai ir Detroito Lietuvių fronto bičiuliai.

— **Inž. Bronius Nainys**, Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas, ir Kazimieras Oksas, Amerikos lietuvių respublikonų Illinois lygos pirmininkas, gegužės 21-23 Washingtono dalyvavo respublikonų partijos tautybių tarybos suvažiavime. Inž. B. Nainys yra JAV LB tarybos narys ir JAV LB centro valdybos atstovas respublikonų partijoje.

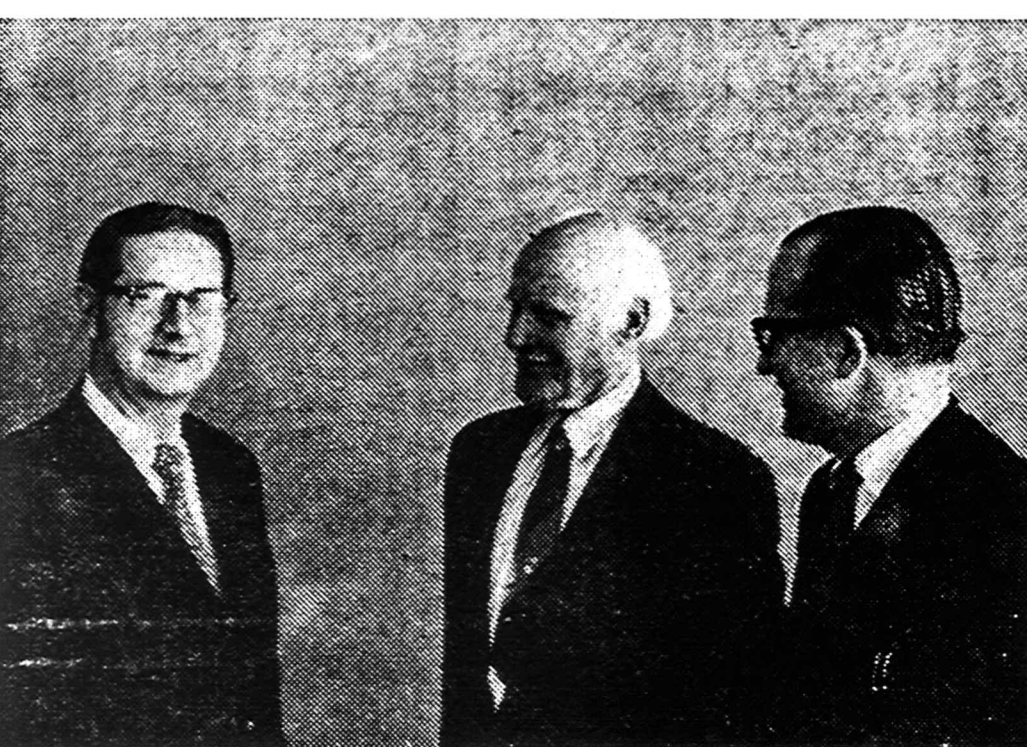
— **Prel. Pranciškui M. Jurui**, P. A., jo 80 metų amžiaus suaktyvėjusi proga pagerbtuves ruošia kun. Vaclovas Martinkus, Balfo pirmininkas ir Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Providence, R. I., birželio 16. Pas kun. V. Martinkų laikinai apsisistos kun. dr. V. Kazlauskas, atvykęs iš Romos. Iškilnių metu su dalyviais pasidalyt naujienomis iš Romos.

— **Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos** seime gegužės 29-30 Philadelphijoje sąjungos pirmininku trečiaj kadencijai perinktas Teodoras Blinstrubas. Valdybą išrinkti: Kazimieras Pocius, Kazys Kasakaitis, Algis Modestas ir Stasys Virpša. Revizijos komisija: dr. J. Juodikis, Petras Vebra, Mečys Šimkus. Tarybą išrinkti buvę sąjungos pirmininkai: V. Abraitis, E. Bartkus, dr. S. Bielis, J. Jurkūnas, A. Lapinskas ir šie nariai: V. Olienė, E. Čekienė, B. Paplėnienė, dr. J. Bartkus, A. Budreckis, V. Gedgaudas, dr. J. Jurkūnas, K. S. Karpus, J. Kiaunė, A. Laikūnas, V. Mažeika, dr. Br. Nemickas, S. Santvaras, dr. P. Svarcas, A. S. Trečiokas. Sąjungos garbės nariais išrinkti dr. Juozas Bartkus ir adv. Nadas Rastenis.

— **IV Dainų šventės** naktynių komisija prašo visų lietuvių, gyvenančių Chicagoje, suteikti naktynės išlaidas atvykstantiems choristams į Dainų šventę, kuri įvyks liepos 4 Chicagoje. Galintieji suteikti naktynės prašomi skambinti šiem komisijos nariams: (Marquette parko ir Gage parko gyventojų patogumui) Linas Raslavičius, tel. 776-3254 arba Augusta Šaulytė, tel. 476-5843, (Brighton parko gyventojams) Žibutė Paulėnaitė, tel. 656-4276, (Cicero gyventojams) Saulius Kuprys, tel. 863-8733. Naktynių komisija iš anksto visiem taria nuosirdų ačiū.

Darbininko skaitytalai labai prašomi prisijusti prenumeratą 8 dol. už 1971 m. Siomis dienomis neapsimokėjusiems skaitytalai buvo pasiūti paraginimai, į kuriuos prašoma atkreipti dėmesį, kad administracijai nereikėtų siųsti antrojo. Tai sudaro bereikalingas išlaidas. Visi skaitytalai prašomi pridėti auką spaudai už kalendariorius, nes viskam pabrangus be paramos reikėtų kelti prenumeratos mokestį. Laukiam laisvos aukos spaudos reikalav. Tai pačia proga primenam, kad kai kurie skaitytalai yra dar neat-silyginę už 1970 m. Laiku apsimokėję skaitytalai daro didelį patarnavimą administracijai, už ką dėkojam. — Darbininko administracija.

(nukelta į 7 psl.)

Politinių studijų savaitgalio Los Angeles dalyviai iš k. į d. prof. Vytautas Vardys, generalinis konsulas dr. Julius Bielskis ir Rezoliucijoms Remti komiteto pirm. L. Valiukas.

Dr. Marion M. Preminger PADEKA Baltijo Mot. Tarybos iškilnių dalyviams

Brangios Sesės ir mieli Broliai,

Gegužės 23-sios sekmadienis būtų man buvęs tik eilinis gražaus saulėto pavasario sekmadienis. Bet Jūs paverstėte jį man vienu iš gražiausių pavasario sekmadienių, dvelkiančių žydinčių alyvų kvapu, žėrinčių auksinio gintaro blizgesiu ir spinduliuojančių jūsų jaudinančių nuosirdumu man. Jums visoms ir visiems aš savo ruožtu jaučiau neišpasakytą nuosirdumą. Žavėjau jį jūsų ryžtingumu ir

jūsų kilnių humaniškumą, kurio tikra vertė glūdi ne kiekvėbė, o kokybė.

Labai dėkoju kiekvienai ir kiekvienam iš jūsų už tą nepamirštamą popietę, o ypač gerbiamei Vliko pirmininkui dr. J. K. Valiūnui ir Estijos gen. konsului Ernst Jaakson, kurie malonėję jūsų iškilnių proga atvykti ir pasveikinti mane jūsų garbingu tautų vardu.

Dr. Marion Mill Preminger,
Generalinis Gabono Respublikos Konsulas

Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė Galia Zilionienė (d.) skaito ir įteikia garbės lapą dr. Marion Mill Preminger, generaliniam Gabono konsuli. Nuotr. L. Tamošaitis

Puslapį tvarko L. Gudeliene.

Medžiagą siūsti: 14 Cat Rock Rd., Cos Cob, Conn. 06807

Vilnelė

Baigdami lituanistinę mokyklą, mes visi pasižiūrime atgal, kas kaip buvo. Atsimenam, kokias mokytojas mes turėjome ir ką mes jų klasėse darėme. Daugiausia tai atsimenam, kaip su draugais žaidėm ar plepėjome, bet atsimenam taip pat ir ką išmokom. Dabar, kai pamatysim kitus žmones, mes galėsime jiems papasakoti apie Lietuvą ir nebūsim maži kvailiukai.

Visi žino, kad mums smagu baigti šią mokyklą, kad galėsime

pamiegot ir pažaist šeštadieniais. Bet kartu yra ir truputį liūdna, kad draugus lietuviškius rečiau sutiksim ir, aš esu tikras, kad pasilgsim mokytojų. Mums yra labai svarbu dabar įsirašyti į kai kurias organizacijas, kad tik susitikime su lietuviais ir kad galėtume dalyvauti lietuvių bendruomenėje. Mokykla mums labai daug padėjo ir išmokė daug dalykų — mus išmokė mylėti mūsų tautą ir gerbti ją visa širdimi.

Lucijus Strazdis, 8 sk. mok.

MES MOKOMĖS

NEMESK KELIO DEL TAKELIO

Nemesk kelio dėl takelio — aš nesutinku su šitos patarlės mintimi. Ji pataria mums keliauti pramintais keliais, nenukrypstant į šali. Man atrodo, kad jeigu mes tą darytume, mes nežinotume, kad pasaulis yra apskritas, ir kad nėra raganų. Robert Frost pasakė: "One road diverged in two. I took the one less traveled by, and that has made all the difference."

Man atrodo, kad tai, ką jis pasakė, yra protinga. Jis mums rodo, kad ne visada reikia eiti, kur visi kiti eina. Pavyzdys: jeigu tavo draugas pasidaro daktaras, tu nepasidaryk daktaru tik todėl, kad jis pasidarė. Taip pat su Columbus. Jeigu jis būtų sekęs visų kitų žmonių ištikinimus, jis niekad nebūtų suradęs Amerikos, o žmonės dar manytų, kad pasaulis yra plokščias.

Kristina Jcnynaitė, 7 sk.

MANO SEIMA

Mano sesutė Rita visada verčia, kada ji nori saldinių ar ledų. Taip pat mano sesutė Rama. Nėra taip su mano sesute Dana. Kada Dana suserga, ji sako mano tėveliams duoti jai arbatos su uogomis, c mums neduoti. Mano mamytė visą laiką dirba ir kartais ji lau-

ke atsigula. Tėvelis nori, kad mes visą dieną žaistume ping pongą, kad aš ir Dana galėtume laimėti ping pong turnyrus. Mes jau turim tris taures.

Paulius Gvildys, 4 sk.

ISVYKA! "DARBININKA"

Ketvirtadienį, balandžio 15 mūsų mokytoja ponė Kregždienė dalį mūsų klasės nuvežė aplankyti "Darbininko" redakciją. Išvyka buvo iš tikrųjų labai įdomi ir kartu smagi. Ponas Jurkus aprodė mums redakciją ir spaustuvę. Mums padarė plyteles, ant kurių mūsų vardai buvo išspausdinti, ir parodė, kaip laikraščiai yra išspausdinami ir tuo pačiu metu sulankstomi. Ši išvyka mums labai patiko, ir mes išmokome kai ką smagu būdu.

Aurė Oslapaitė, 8 sk.

KĄ AŠ VEIKIAU ŠEŠTADIENĮ

Aš pagelbėjau tėveliui padaryti daržą. Tada aš pagelbėjau nuplauti medį. Mes kiekvienas turėjome savo darbą. Aš pasėjau morkas. Tada mes turėjome pasidaryti valgt. Atvažiavo dėdė, ir mes pavagėm. Tada mes išėmėm kelmą iš žemės ir kitą medį nupiovėm. Tada mūsų puiklas sugedo. Mes turėjome nueiti pataisyti, bet mes nusipirkom kitą puiklą ir nupiovėm kitą medį.

Genutė Strimaitytė, 8 m., New Haveno šešt. mokykla

MŪSŲ ŠVENTĖS

VELYKOS

Velykų dieną Jėzus prisikėlė iš numirusių. Jis tą padarė, nes Jis mus labai myli. Šitaip padarydamas. Jis atidarė dangaus vartus. Tada po 40 dienų Jis įžengė į dangų ir vėl ateis mus mokyti...

Audronė Katinaite, 4 sk.

BIRBYNĖS KONCERTAS

Gegužės 1 d. New Yorke kon-

...Kai visi atsikėlė, mes apsirėngėm ir važiojom į bažnyčią. Kai parvažiavom, mes pasisėmėm Velykų krepšius ir važiojom pas mano močiutę ir krikšto mamą. Ten buvo manęs pusseserės, teta ir dėdė. Mes davėm jiems krepšius, ir jie davė mums. Paskui pakvietė mus prie stalo, visi atsistojo pasimeldėm, tada atsistojo ir pradėjome valgyti...

R. Reventaitė, 4 sk.

Velytų rytą mes turėjome jau išdalytus klausinius ir mes žūrėjome, koks klausinys bus stipresnis. Mes daužėm vieną kitą, kol mūsų klausiniai buvo sudaužyti. Jeigu kokio vieno klausinys nebuvo sudaužytas, tai jis laimėjo...

Paulius Prekeris, 4 sk.

certavo "Birbynės" ansamblis iš Toronto. Ansamblį sudarė apie 80 jaunuolių. Džiugu matyti jaunuoles, jaunuolius, pasipuošusius tautiniais drabužiais. Pradžioje pranešė pabaiškino, kad ansamblis dainuos senoviškas sutartines. Pirmiausia pasirodė nišrus choras, po to sekė mergaičių choras. Priešakyje sėdėjo kanklininkės, kurios pritardavo sutartinėms. Vėliau malonu buvo matyti tiek daug jaunimo, prisimenant Lietuvos praeitį.

Eglė Sukytė, 8 sk.

MOTINOS DIENA

Motinos dieną Maironio mokyklos mokiniai paminėjo rašinėliais apie savo mamytės. Visi jie buvo rašomi klasėse, pamokų metu, ir patys geriausiai buvo perskaityti viešai Mokyklų Šventės programoje.

Mama... Meilė. Siluma. Ty-luma... Svelnios rankos paguldė mažą kūdikį, mielas balsas liūliuoja jį. Mama... Saulė. Šviesa. Rytas. Rankos aprenčia vaiką šiltai, pabučiuoja į kaktą ir išleidžia į mokyklą. Mama... Darbas. Vargas. Priesiršimas. Rankos dirba, plau-na, siuva, laukia, kol vaikas galės vėl apkabinti. Mama... Ašaras. Sirdis. Skausmas. Perguvena vaiko linksmas ir liūdnas dienas. Pagaliau miršta su mintimi, kad užaugino gerą vaiką.

Eglė Sukytė, 8 sk. mok., vyresniųjų grupėje laimėjusi pirmą vietą.

Miela mamytė, aciū labai, mano brangi mamytė, kad Tu taip gražiai mane augini. Tu mane mokini, kad aš būčiau geras vaikas. Aš kartais nepaklausiau, tai atsiprašau. Sveikinu Tave su Motinos diena. Tavo sūnus Arutis.

Aurėnas Gudaitis, 3 sk. mok., jaunuųjų grupėje laimėjęs pirmą vietą.

Motina, kaip saulė apsiniau-kusia dieną. Motina, kaip auksas marių gilumoj. Motina, kaip gelė tarp sniego auganti. Motina, džiaugsmo ir meilės spindulys.

Aš jai priskinsiu puokštę kvėpiančių gėlių. Ir jas gražiai surišiu kaspinu gražiū.

Kai gėlės bus nuvytę, kai kaspinas nukris. Mano meilė mamai niekad nūvys.

Danutė Norvilaitė, 7 sk.

Mama yra mylima širdis, Kuri kaip saulė šviečia. Be jos yra vien tamsi naktis, Kurioje nematai gyvenimo kelio. Motina, kaip gražiausia gelė, Mintimis rodanti grožį, Kaip mergaitės mylimiausia lėlė.

Bet mama turi gyvą, didelę širdį.

Ji mum visa, kas gera, šneka, Jos žodis kaip gelė šlama. Nuo jos žodžio laimė teka. Mylėk kaip gali savo mamą.

Vytenis Prekeris, 7 sk.

KETVIRTO SKYRIAUS MOKINIAI APIE SAVO MAMĄ:

...Kai aš ruošiu pamokas, ji visada padeda. Kai mes sergam, ji vaistų duoda ir daktarą pašaukia. Daiva Bobelytė

...Kai aš esu blogas, ji mane baudžia. Kai aš sportą televizijoje žiūriu, ji irgi žiūri...

...Ji siuva dalykus, kurie buvo suplyšyti. Ji padaro mum valgyti. Ji sutvarko kambarius. Danutė Gvildytė

...Kai aš parnešu gerą pažymį, ji džiaugiasi ir duoda man kvoteri. Eglė Zikaraitė

...Ji pati mūsų kambarį išdėž. Ji plau-na mūsų drabužius. Kai gera programa televizijoje yra, o mes turim ruošti pamokas, ji pasigaili ir leidžia mums žiūrėti. Ji geriausia mama pasaulyje! Audronė Katinaite

Mokyklų šventė

Prieš ketletą šeštadienių mūsų Maironio mokykla turėjo mokyklų šventę. Vaikų iš kitų mokyklų suvažiavo į mūsų mokyklą New Yorke. Pirmas dvi valandas mūsų svečiai atėjo į mūsų klases pažiūrėti, kaip mes dirbame. Po to buvo priešpiečiai. Kai visi buvo pavalgę, mes turėjome programą ir užbaigėme. Vaikai šoko, dainavo, vaidino ir skaitė rašinėlius. Tada atėjo laikas išsiskirstyti. Visi buvo pavargę, bet laimingi. Mes tikime, kad kitais metais mes vėl turėsime mokyklų šventę, ir visi bus dar laimingesni.

Daiva Vebeliūnaitė, 6 sk.

Mokytoja Marija Sandanavičiūtė Maironio mokyklos pagalbinės klasės mokytoja.

ATSISVEIKINAM

Mūsų paskutiniai metai

Šie paskutiniai metai mūsų Maironio mokykloje buvo linksmiausi. Labiau mėgom kalbėti ir išdykauoti nei mokyti, bet, artėjant egzaminų laikui, visi smarkiai susigriebėm dirbti. Tai buvo mūsų pirmi metai su p. Kregždine ir mes nebuvom tiek laisvi, kaip kitais metais, bet užtat daugiau išmokom. Mes turėjome daug namų darbų kiekvieną savaitę ir vis būvom nepatenkinti. Atėjus egzaminų laikui, pasirodė, kad tie namų darbai mums daug padėjo. Egzaminai nebuvo sunkūs, ir, tur būt, visi gavom gerus pažymius. Kad lietuviškai ir mažai kalbam, bet mokam parašyti ir paskaityti; galim kitiems papasakoti apie Lietuvos istoriją ir geografiją; mokam padainuoti lietuviškų dainelių ir pašokti kalvelę ir klumpakoję.

Paulius Šilbajoris, 8 sk.

Aštuntokų linkėjimai

Lietuvių Bendruomenė: įtraukti į darbą ne tik šimet, bet ir prieš 20 metų baigusius Maironio mokyklą.

"Darbininkui": sulaukti tos laimingos dienos, kada spaus-tuvė ir redakcija galės išsiskirti iš rūšio ir dirbti naujose patalpose.

Kultūros Židiniui: šviesti visam New Yorkui kaip Biliūnų laimės žiburys.

Maironio mokyklai: susirasti pagaliau pastovias patalpas.

Vedėjai p. Oslapienei: kad spausdinimo mašina nustotų o-žuoti.

Maironio mokyklos tėvų komitetui: išradimą, kuris paveiktų tėvus susimokėti laiku moks-lapinigių.

"Vilnelės" redaktorei p. Gudelienei: nuvežti "Vilnelę" Vilnių, į Vilnelės pakrantes.

Septintokam: visuomet būkite protingi, gražūs, draugiški, malonūs, tvarkingi, linksmi, gero būdo, mieli, pavyzdingi, gabūs, darbštūs, kaip ir mes buvome.

Tėveliams: manom, kad jums reiktų įteikti pažymėjimą už jūsų pasiaukojimą.

Tėvui Pauliui — stebuklingą birbynę, kurią papūtus, suminkštėtų širdys ir atsidarytų piniginės.

Poniai Ruzgienei — naują žemėlapi.

Ačiū už gerus metus! Jūs, tur būt, irgi esate linksmi todėl, kad mes išeisim ir paliksim jūsų nervus ir skrybėles ramybėje.

Šiandien

Stovim prieš duris. Atsukam ir matom, kaip iki šių durų atėjome. Žiūrim į savo pra-eitį...

Vaikystė... Kiekvieną šeštadienį vykom į mokyklą. Skaitėm, rašėm, susitikom draugų bei draugų, kuriuos dabar tebeturim.

Aukštyn! Juokėmės, šypsojomės. Sunkiai dirbome. Mintyse augome lietuviškoje dvasioje.

Aštuntasis skyrius. Rimtas darbas. Jau net ir juokdariai nutilo. Laikas bėgo... Egzaminai prasidėjo ir pasibaigė. Atsidusom...

Stovim prieš duris. Galvojame: "Gal neit?" Bet liūdnai pasukam rankėną ir išeinam...

Eglė Sukytė, 8 sk.

Atsisveikinimo žodis

Šiandien mes baigiame lietuvišką mokyklą. Iš visų dienų ši diena yra linksmiausia dėl to, kad šiandien mes gauname pažymėjimą, kuris sako, kad mes, Maironio Lituanistinės Mokyklos mokiniai, mokame lietuvių kalbą, geografiją, istoriją ir kitų dalykų, kuriuos kiekvienas geras ir darbštus lietuvis turėtų žinoti. Mes dabar esam tikri lietuviai, kurie pažįsta savo kalbą ir didžiuojasi, kad jie moka lietuviškai kalbėti...

Mes dėkojame savo mokytojai, poniai Kregždinei, kad mus mokė lietuvių kalbos. Dėkojame p. Ruzgienei ir p. Bobelienei, kad mus mokė Lietuvos geografijos ir istorijos. Dėkojame ir visiems kitiems mokytojams ir tėvams, kurie mus kas šeštadienį vedavo mokyklon ir padėdavo paruošti pamokas. Jei ne jų pasiaukojimas, mes šios mokyklos nebūtume baigę.

Mes atsisveikiname su šia mokykla ne ant visados. Nesakome "sodie", bet "iki pasimatymo", nes mes ją dažnai lankysim kaip svečiai. Ačiū!

Rytas Vilgalys, 8 sk.

"Vilnelė" sveikina abiturientus ir linki visiems linksmų atostogų!

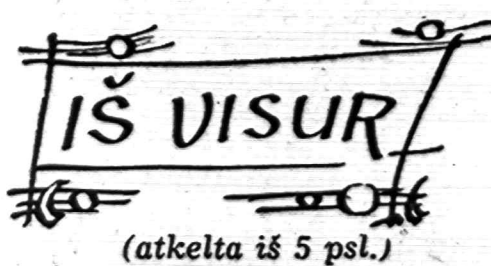
LB Woodhaveno apylinkė pagamino ženklelį klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

aukso spalvos rėmuose, baltas vytis raudoname fone. Dydis: 2½x2 inč. Galima užsisakyti paštu prisiunčiant \$1.00 už ženklelį — DARBININKO administracija, 810 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221.

Lituanistinių mokyklų šventė gegužės 15 New Yorke.

Nuotr. Darbininko

(atkelta iš 5 psl.)

— Prel. V. Balčiūnas sutiko būti ateitininkų sėdmenų stovyklų kapelionu. Stovykla įvyksta pas pranciškonus Kennebunkporte, Me. rugpjūčio 15-22. Registruoja J. T. Dybursys, OFM, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me. 04046

Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, ryšium su Simo Kudirkos nuveikimu, gegužės 28 telefonu susisiekė su valstybės departamentu ir Baltųjų Rūmų atstovais, prašydamas jų intervencijos. Ta pačia intencija pa siuntė telegramas prez. Nixonui ir valstybės sekretoriui Rogers.

— Vilties draugijos valdyba, išrinkta gegužės 30 Philadelphia, pareigoms pasiskirstė taip: pirmininkas Aleksas Laikūnas, vicepirmininkai: inž. Edmundas Cibas (Boston), dr. Vaclovas Čekas (N. Y.), Kazys S. Karpius (Cleveland), inž. Antanas Mažeika (Los Angeles), Mėcys Šimkus (Chicago), sekr. izd. Stasys Lazdinis (Cleveland).

— IV Dainų šventės banketas įvyks liepos 4 Conrad Hilton viešbučio puosniose salėse, 720 S. Michigan Ave., Chicago. 7 val. vak. kokteilis, 8 val. vakarienė. Asmeniui 12.50 dol. Stalai dešimčiai asmenų. Užsakyms su pinigais siųsti adresu: Ona Gradinskienė, 2512 West 47th St., Chicago, Ill. 60632. Tel. (312) 376-1998. Ten pat kitą salę bus jauni- mo šokiai, įėjimas 2 dol. asmeniui. Dainų šventę ruošia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės.

— "Aidu" skaitytoja M. Slavienienė, Auburn, N.S.W., Australija, atsielsdama už žurnalo prenumeratą, tarp kitko administratoriui įterpė: "Šia proga labai nuoširdžiai dėkoju už Jūsų gerumą ir pasitikėjimą manimi reguliariai siuntinėjant "Aidus". Ką darytume, kaip atrodytų mūsų išsiviskais kultūrinis gyvenimas be šio aukšto standarto žurnalo?"

— Inž. Z. Brinkienė ir B. Grauzinis, Los Angeles, Calif., laiškus birželio 2 atspausdino Los Angeles Times ir Santa Monica Evening Outlook dienraščiai. Abu laišku autoriai, prisimindami Kudirkos įvykį, kelia Lietuvos pavergimo klausimą ir kviečia visuomenę paremti Baltijos valstybių laisvės bylą. Abu laišku autoriai yra veiklūs bendruomenininkai: Z. Brinkienė — Los Angeles apylinkės valdybos narė, B. Grauzinis — Santa Monica apylinkės pirmininkas.

— Kun. Jonas Kuzmickis-Gailius, rašytojas ir žurnalistas, gyvenęs Bradford-Yorks, Anglijoje, birželio 21 švenčia 35 metų kunigystės jubiliejų.

— Antano Vadopalo iliustruota studija "Lietuviški antropologiniai tipai" renkama Morkūno spaustuvių, Chicagoje.

— Marijos Jurgitos Saulaitės nauja eilėraščių rinkinį "Viena saulė danguje" leidžia Akademinės skaitijos leidykla Gaiva.

— Dr. Vytautas S. Vardys, University of Oklahoma, yra tarptautinės švietimo ir mokslo organizacijos Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. (AABS) prezidentas. Organizacijos nariai yra daugiausia pabaltiečiai. Dr. Rimvydas F. Silbajoris, Ohio State University, yra šios organizacijos viceprezidentas, dr. Elona Vaisnienė, Mt. Carmel, Conn., yra egzekutyvinė direktorė ir dr. Bronius Vaskelis, Lafayette College, yra vienas iš Bulletin of Baltic Studies redaktorių. Organizacijos centras yra: Executive Director of the AA BS, 471 Bay Ridge Avenue, Brooklyn, N. Y. 11220.

MIRE ADOMAS GUDELIS, skleidęs lietuvių kultūrą lenkų okupuotame krašte

Susipratęs lietuvis patriotas Adomas Gudelis mirė birželio 3. Kurį laiką jau negalavo širdimi, bet dar galėjo dirbti; tik paskutines šešias savaites sunkiau sirgo, gulėjo ligoninėje, kur ir mirė.

Buvo gimęs 1906 balandžio 3 Anykščiuose, kur jo tėvas, nors savamokslis, buvo kelio meistras prie geležinkelio ir valdė ruožą tarp Utenos ir Pašėvės. Tėvai Kazimieras ir Barbora Gudeliai buvo kilę iš Švenčionių valsč., Švenčionių apskr. Abu buvo susipratę lietuviai. Motinos tėviškė buvo Kretonių kaimas, prie gražaus Kretonių ežero. Adomas buvo vienuoliktas vaikas dvylikos vaikų šeimoje.

Per I pasaulinį karą visa Gudelių šeima buvo evakuota į Ukrainą. Sugrįžę į Lietuvą, vyko į motinos tėviškę, į Kretonius, nors jie dar buvo lenkų okupuoti. Tai buvo 1920, kai dar vyko kovos tarp lenkų ir lietuvių. Lenkai daug kartų buvo Kretonis užėmę, o lietuvis po kiek laiko juos vėl išlaisvindavo. Neramumai nesibaigė. Adomo tėvas su vyresniu jo broliu Vincu nutarė slapta grįžti per fronto liniją į Lietuvą. Anykščiuose apsigyvenęs, tėvas atgavo tarnybą, o brolis Vincas tapo Anykščių stoties viršininku. Kitas vyresnis Adomo brolis, Kazys, kuris buvo kaitis baigęs Petrapilio gydytojų akademiją, irgi grįžo į Kretonius, kai lenkai buvo laikinai išstumti, ir įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, kur išstarnavo iki 1940 rusų okupacijos.

Paskutiniu laiku buvo sanitarijos viršininku; turėjo pulkininko laipsnį. Vėliau dr. Kazys Gudelis mirė okupuotoje Lietuvoje. Tėvui su vyresniu sūnumi išvykus į laisvą Lietuvą, Gudelių šeima buvo persikirta, nes motina su vaikais buvo likusi lenkų okupuotoje tėviškėje (apie 12 km už demarkacinės linijos). Atėjus rudeniiui, tėvai rūpinosi vaikų mokslinimu; tada motina su sūnumis Jonu ir Adomu ir dukterim Maryte slapta perėjo sieną ir atsikūrė pas tėvą Anykščiuose. Vaikai galėjo laisvai mokytis lietuvių mokyklose. Taip motina tris kartus persivedė vaikus į laisvą Lietuvą ir atgal į lenkų okupuotą tėviškę. Pagaliau Adomas apsisprendė perimti gražiąją motinos tėviškę ir nebegrįžti į laisvą Lietuvą, nors žinojo, kad lenkų okupacija ne vienam susipratusiam lietuviui nieko gero nežadėjo. Bet koks susizinojimas su tėvais ir broliais nutrūko, nes tuo metu Lietuva neturėjo diplomatinio santykių su Lenkija. Keletą kartų broliui Jonui pavyko per pažintį išgauti pasimatymo leidimą ir taip su Adomu per spygliuotą sieną pasikalbėti po keletą valandų.

Lenkų okupuotame grynai lietuviškame kaime Adomas Gudelis pasireiškė įvairiopa lietuviška veikla. Jis buvo ta asis, apie kurią sukosi visos tos apylinkės lietuviškas kultūrinis gyvenimas ir net sportas. Pagar- sėjo ne tik kaip lietuvių spaudos ir kultūros skleidėjas, bet ir kaip taurus žmogus, nuoširdus patarėjas, pirmas atskubėjęs į pagalbą ir savo tikrai įvairiopa lietuviškais mieliai kiekvienam patarnaudavęs. Adomui teko pergyventi tris lenkų krates, kuriose buvo ieškoma nelegalios lietuvių spaudos; du kartus dėl to buvo areštuotas ir kalintas lenkų kalinėjime. Si jo beveik 20 metų trukusi lietuvių kultūros skleidimo veikla lenkų okupuotame krašte liks kaip šviesus žibintas Lietuvos istorijoje.

Kretonyse Adomas 1930 su- kūrė šeimą su Genovaite Čeponeite ir ten išgyveno iki 1940, kai bolševikų sutartimi Vilniaus kraštas atiteko lietuviui. Adomas Gudelis tada tapo Kaltinėnų valsčiaus viršaičiu.

1944 su šeima pasitraukė į Vakarus. Gyveno Vak. Vokietijoje: Kaufbeuren, Schongau ir Kempiono tremtinių stovyklose.

1949 su šeima atvyko į Ameriką ir apsigyveno New Yorke. Čia duoną užsidirbdavo kaip dailidė, bet savo namuose kiekvieną nuo darbo atliekamą valandą dirbo įvairiausius darbus.

Adomas buvo nepaprastu gabumu žmogus, nors aukštojo mokslo jam neteko baigti. Gilų meno supratimą ir pagėmimą buvo gavęs iš motinos, kuri savo apylinkėje buvo žymiausia aušėja, spalvų derintoja, iš atminties sugebėjusi sustatyti raštus ir suverti per sietus 16 nykių audimą. Iš tėvo paveldėjo techninių problemų sprendimo sugebėjimą; savo paties gal- va jis galėdavo išspręsti su- blemas. Ar tai kokią mašiną pasitaisyti, ar pačiam ją su- konstruoti, Adomui viskas bu- vo lengva. Kaip mažą pavyzdį, gal reikia paminėti, kad būda- mas tremties stovyklose, tuoj po karo iš įvairiausio metalo laužo pats pasigaminavo visas odos dirbinius gaminti reika- lingas mašinas: odos ploninimo stakles, elektrinį odai spausti presą ir kt. Gamindavo nuosta- biai gražius odos dirbinius. Ir Amerikoje to meno nebuvo už- leides.

Išgijęs namą Richmond Hill apylinkėje, su sūnumi Algiiu jį taip pertaisė ir įruošė, kad už- ejęs tikrai pajunti lietuviškos sodybos savitą stilių ir šeim- ininkų aukštą meno supratimą. Ir tikrai nebuvo tokio darbo (ar tai apie namą, ar gaminant bal- dus, ar sprendžiant kokią tech- ninę problemą), kurio Adomas nebūtų sugebėjęs atlikti. Net laike savo kieme bites; taip pat ir lietuvių kaimynam ataida- vo į pagalbą jų bites tvarkyda- mas. Buvo gana tylus, giliai gal- vojantis.

Visi šie Adomo sugebėjimai gal ir nebūtų jo padarę tokia nuoširdžia ir šviesia asmenybe, jei ne jo meilė darbui ir arti- mui. Jis tiesiog degė dege sa- vo kruopštumu, be darbo nega- lėjo išbūti nė minutės, kiek- viena valanda turėjo būti pra- leista produktingai. Bet dar la- biau jis vertino žmogų, artimą, kuriam atėdavo į pagalbą ty- liai, neprašomas, net nepaste- bimas ir su visu savo užside- gimu padėdavo bet kokiam darbe.

Toks buvo Adomas Gudelis,

tokį mes jį pažinome, tokį vi- suomet prisiminsime. Nuliūdime liko žmona Geno- vaitė, sūnus architektas Algis su žmona Rūta (Zukaite), du vaikaičiai, broliai Vincas New York'e ir inžinierius Jonas su šeima Chicagoje.

Vyt. Zumbakis

Darbininko skaitytojai kvie- čiami atsiųsti adresus kaimy- nų, kurie Darbininko neskaito. Administracija jiems pasiūlys laik- raštį susipažinti. Rašyti: Darbi- ninkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaičiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

D'augsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adironakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLVYVŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmajaučių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir kristoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVECIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krepšas ir kt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos. IDEALI - VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėmis).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmd. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824 Tel. (518) NH 4-5071

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarp \$45.00 ir \$55.00 savaitei dviem asmenim. Atdari nuo Memorial Dienos iki pirmo spalio.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI

Hotel Croft Hall

601 Atlantic Ave., Ocean City, New Jersey 08226

Telefonai: (Area Code 609) 399-9871; privatus 399-1221

PASKUTINE VASAROS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Kaina \$776.00

ISVYKSTA IŠ BOSTONO RUGPJŪČIO 26

Norintieji su šia grupe keliauti, prašome skubiai registruotis.

Kreipkitės į:

Trans-Atlantic Travel Service

390 WEST BROADWAY
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene

SERVICE

FURS BY KAROL

Specializing better-furs coats suits — one of the finest stores of its kind on the East Coast — Better formal wear. Also renowned mother of the bride & groom formal gowns and pants-suits. Bridesmaids dresses — cocktail length as well as prom and formal apparel. Coats, suits, Brides- maid dresses. Complete storage fa- cilities. Remodeling. Most scientific vaults on premises. Garden State Plaza Paramus, N.J. 201-843-2700

MARCY DECORATORS

1015 Nostrand Ave. Brooklyn, N.Y. Plastic slip covers and cloth upholstery and draperies. We make the Home Beautiful. Call: 773-8698

Creative Photography by Richard & Richard weddings, showers, parties: black & white, color. 256 Park Ave. East Rutherford, N.J. 201-933-1788

Great Kills Service Station open 7 days a week general auto repairs road service, towing, tires, batteries & accessories 24 Nelson YU 4-0600

EXPERT PAPER HANGING AND REMOVAL ALL KINDS

Call: 645-1767

Carpet Masters Company 37-08 90th Street Jackson Heights 100% nylon carpets installed wall to wall. Rugs cleaned in your home or in our plant. Tiles & linoleum. Guaranteed work. Free estimates. Call 424-3475 Jesse

DISPLAY

Yorktown Heights Hi-ranch 4 bed- rms, 2 1/2 baths 2 car garage pool in ground 3/4 acre wall to wall carpet- ing and dishwasher. 914-245-1158

Ernest M. Coiffures latest in cre- ative hair styling. We have wigs & wiglets. Late nite Friday — 2 Dede Street Haskell, N.J. 201-835-2696

A-1 Auto Painters open 5 days a week quality workmanship we take pride in our work \$55.00 and up 322 Wanaque Avenue 201-839-3379

Orlovsky Brothers Sunoco Service Station open 6 days a week general auto repairs road service towing tires batteries, etc. 201-546-9865

Hardaway's Quality Outfitters spe- cializing in plastic slipcovers made of 12-16 gauge with welting also re- upholstery and repairing slipcovers and drapes from large selection of fine fabrics estimates call 491-8492

COUNTY VAN & STORAGE Inc. Long Distance and Local Moving MODERN WAREHOUSE Agent for Greyhound Van Lines Call: 914 YO 5-1010

S. WOODBURY REALTORS

319 Franklin Avenue Wyckoff, N.J. Homes, Lots, Farms, Acreage Industrial and Commercial Open Sundays Call 201-891-0985

MALE - FEMALE

Experienced all around operator steady work, nice working con- ditions. 5 day week or part time — Charles Beauty Boutique, 434-9538

EXP SALES HELP with strong China background good salary plus many benefits store in New Rochelle area for interview call — 914-576-0030 Mr. Bryan McGrath

Model City - 2 Community workers for the Executive Council. Ability and desire to recruit model areas residents. For the work committees. Model areas residents preferred. Driving license necessary. \$100 to \$125 weekly salary. 4 month with possible extension of time. For more information please call Mr. Robert Ungerleter, 202 Jefferson St. Perth Amboy, N.J. 201-442-4000. Submit your application.

H. W. FEMALE

EXP LEGAL SECRETARIES Temporary — \$4.00 per hour M.I.T. COMPUTERS SYSTEM 50 West 36th Street Call 947-7536

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE

Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

BUMPER STRAIGHTENERS Experienced. up to \$5.25 an hour, vacation and holiday pay, will pay for moving expenses. If interested call collect: (315) 472-7073

WELDERS MIG/ARC

Experienced — union shop, benefits, year round work sanitary controls 225 Marcus Blvd. Deer Park, L.I. (516) 586-2514

Exp Body & Fender Men excellent working conditions good salary and benefits — Calhouns Garage Rocky Hill - Blawenburg Rd 609-924-1587

DISPLAY

Oakwood Heights 3 year old 2 fami- ly Hi-Ranch, semi detached 6 over 3 plus garage. Central air, storms and screens. \$47,700 Owner 212 987-7382

Little Flower Montessori School — Summer day camp program — ages 2 1/2-9, 1/2 or full day session, 4 or 8 weeks, swimming, horseback riding, foreign language, Montessori educa- tional exercises, special preparation for reading and number work, field trips. Woodbury 516-692-4300

House of Elegance the custom made clothing shop for Men & Women all quality garments prepared and de- signed especially for you in any fab- ric of your choice. 1350 16th Street Fort Lee, N.J. Call 201-224-9187

L & L Luncheonette open 7 days a week breakfast & lunch good food at reasonable prices we serve the best cup of coffee — 201-249-9623

HOMEOWNERS —

Before you make alterations and improvements in your home or building, let us give you an estimate. Concrete masonry, carpentry, tile, marble, porch, stoop, garage, etc. ARTID CONSTRUCTION CORP. Ask for Mr. Arfuso 260-3450 - 56 between 8:30 - 5:30

Metropolitan Cleaners men's ready & custom made clothing alterations on mens and ladies wear free esti- mates 304 Harrison 201-478-0270

Valley Stream & vic Franton homes new! new! new! ranches, hi ranches, colonials mother/daughter, 6 over 6 dir: Belt Pky to S. State Pky exit 16 make left to model (2 blks So of Franklin gen. hospital) open wkdays 9-4:30; Sat. & Sun. 10-4:30 Phone Builder, (516) 825-3631

OUTSTANDING BUY

STEAM LAUNDRY Good equipment and building and house and additional property. Pro- fits in the high 30's can increase. Call 914-294-6324 Mr. Joe Pardo

Sutton - Maged and Co. Local and Long Distance Movers licensed and bonded — 2 men and truck \$12 per hour. 520 Fifth Avenue New York, New York Call: 787-7135

COLONIAL ARMS HOTEL — 123 Main Street Warrensburg, N.Y. For reservations call 518-623-3481

ADC Driver Training School Inc. — 94-26 B 207th Street Queens Village beginners, teenagers nervous & older people; refresher courses in driv- ing we stress defensive driving all accredited driving instructors Call 776-0994

EL ESCORIAL

Fine Spanish and Mexican Cuisine. 6-23 37th Avenue Jackson Heights open daily, lunch, cocktails, dinner Flamenco guitar Fri - Sat - Sun Eve your hosts Ruben & David Brizuela Call 476-1870

Virginia 9-4986

A. R. SHIPLEY COMPANY Aluminum Combination Windows and Doors

Jalousie Windows Aluminum Awnings 600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N. Y. 11208 Allen R. Shipley

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvi GL 2-6916
Kultūros židiny 827-9865

Lietuvių Fondo vajuos aprašyme, kur skelbiamas aukotojų sąrašas, netyčia buvo praleista architektas A. Varno pavardė. Jis paaukojo Fondui 125 dol. Po vajuos banketo Fondui paaukojo inž. Jonas Ulėnas — 100 dol. Viso šiame vajuose surinkta 7920 dol. Vajuos komitetas posėdžiavo pas dr. J. Kazicką birželio 7 ir apžvelgė visą darbų eigą, suvedė visas apyskaitas ir tuo šio pavasario vaju baigė. Siemet Lietuvių Fondo komitetas buvo persigrupavęs. Vajuos reikalavimams vadovavo Antanas Sabalis, banketą tvarkė Aleksandras Vakselis, o Antanas Diržys tvarkė visus reikalus, surištus su konferencijos rengimu. Bendram komitetui pirmininkavo dr. J. Kazickas.

Kun. Pr. Geiščiūnas sukalbės invokaciją 1941 metų sukilimo minėjime, kuris bus birželio 20 šv. Tomo salėje Brooklyn. Pradžia 5 v. popiet. Minėjimą rengia specialus komitetas, sudarytas iš įvairių draugijų atstovų.

Vytautis ir Irmā (Traktyei) Stroliams birželio 10 gimė pirmoji dukra Gražina-Irmā.

Jonui ir Nijolei Ulėnams birželio 1 gimė sūnus Aras-Petras. Jie augina dukrą Vaivakarę.

Liet. Tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės sukilimo minėjime pasieks penkis tautinius šokus: mikutę, gyvatarą, oželį, kepurinę ir ketvirtį.

Darbininko spaudo kioskas su eile naujų leidinių bei muzikos plokštelių bus birželio 20 ruošiamoj JAV Lietuvių Bendruomenės N. J. apygardos Lietuvių Dienoj, Linden, N. J. Tą patį dieną Darbininko skaitytojai galės apsimokėti Darbininko prenumeratą ir įsigyti knygą ar muzikos plokštelę.

Jungtinis choras pasirodys 1941 metų sukilimo minėjime, kuris rengiamas birželio 20 šv. Tomo salėje. Jungtinį chorą sudaro: Angelų Karalienės parapijos choras, vad. M. Liuberskio, Apreiškimo parapijos choras, vad. Algirdo Kačanauskio, Operetės choras, vad. M. Cibo. Šv. Petro ir Povilo parapijos choras, vad. V. Mamaičio, Rūtos ansamblis, vad. J. Stankūno. Jungtinis choras sugiedos Amerikos ir Lietuvos himnus, maldą už tėvynę ir programos gale padainuos penkis dainas. Jungtiniam chorui diriguoja V. Mamaitis, M. Cibas, A. Kačanauskas.

Darbininko administracija praneša, kad nuo birželio 6 dienos telefonas GL 2-2923 neveikia, nors skambintojas ir girdi skambutį, bet administracija jo negirdi. Skaitytojai prašomi naudoti redakcijos telefoną GL 5-7281.

Dr. Adolfas Damušis iš Detroito atvyksta į sukilimo minėjimą New Yorko. Jis 1941 metais buvo vienas iš sukilimo organizatorių ir vadu, laikinosios vyriausybės narys. Jis skaitytojai paskaitą apie 1941 metų sukilimą. Minėjimas bus birželio 20 d. 5 v. popiet šv. Tomo salėje, 88 St. ir Jamaica Ave. Woodhaven

Jurgis Bublaitis mirė birželio 14 d. 10 val. r. ligoninėje. Prieš šešias savaites jis buvo sunkiai sužeistas automobilio katastrofoje. Velionis buvo televizijos ir radijo technikas, turėjo savo krautuvę "Aidą" Jamaica Ave., tuoj už Woodhaven Blvd. Buvo 55 metų amžiaus. Gimęs Skirsnemunėje. Brolis ir sesuo gyvena Anglijoje. Čia liko žmona Elena Bublaitienė, teta ir dėdė Gavėnai ir pusseserė Joana Dimar. Pašarvotas Salinskų laidojimo koplyčioje, atsisveikinimas trečiadienio vakarą 8 v., laidojamas ketvirtadienį Cypress Hills kapinėse.

Solisto Stasio Citvaro išleistuvės rengiamos birželio 19, šeštadienį, 8 v.v. Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd. Išleistuvės rengia N. Y. vyrų choras, talkina vietos muzikai. Apie solistą žodį tars Vytautas Strolia, toliau dainuoja pats sol. St. Citvaras, akomponuoja Algirdas Kačanauskas. Po visos koncertinės programos bus vaišės. Kaip žinia, solistas su žmona dviračiais išvažiuoja į Braziliją.

Gunda M. Brakaitė, buv. Lietuvos Laisvės Komiteto nario M. Brako duklė, Columbijos universiteto School of Dental and Oral Surgery šiomis dienomis įsigijo magistro laipsnį ir, to paties universiteto pakviesta, ten pradėjo dėstyti savo specialybę, dantų higieną. Brakaitė kelis metus dirbo Sveicarijoje Züricho universiteto odontologijos skyriuje dantų higienos instruktore ir vėliau talkino Rabate, Maroko valstybės sostinėje, steigiant odontologijos skyrių ligoninėje, kurią Danija, svetimom tautom teikiamos pagalbos rėmuose, padovanojo marokiečiams.

Somerset, N. J., gegužės 31 buvo pašventintas gražus juodo granito antkapis a.a. Jonui Makauskiui prisiminti. Paminklą pašventino T. Petras Baniūnas, OFM. Taip pat dalyvavo našlė Stefanija, dukra, žentas, anūkę, J. Audėnas su žmona ir V. Steponis. Velionies šeima metinių progą užprašė mišias tėvų pranciškonų koplyčioje Brooklyn birželio 25.

Nuo skaitytojų tautos priklauso Darbininko ateitis. Padėkite išlaikyti šį laikraštį, suraskite naujų skaitytojų. Rašykite: Darbininkas, 910 Wiloughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Taip važiuoja į Braziliją! Solistas Stasys Citvaras birželio gale su savo žmona dviračiais išvažiuoja iš New Yorko į Braziliją. Kelionėje išbus visus metus laiko. Atsisveikinimą su solistu rengia N.Y. vyrų choras birželio 19 d. 8 v. Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd. Taip pat sol. Citvaras dainuoja ir sukilimo minėjime birželio 20 d. šv. Tomo salėje.

Nuotr. Darbininko

IŠ INŽINIERIŲ VEIKLOS

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus susirinkimas įvyko gegužės 8 dr. J. Bilėno namuose. Susirinkime buvo svarstyti organizaciniai reikalai ir rudens baltos klausimas. Manoma baltų suruošti Travelers viešbutyje prie La Guardia aerodromo. Sąlygas ištirti sutiko inž. A. Sparauskas.

Po susirinkimo buvo prof. V. Kavolio paskaita apie revizionizmą šiandien. Prof. V. Kavolis dabar dėsto sociologiją Dickinson kolegijoje, Carlisle, Pa., ir yra tos mokyklos sociologijos ir antropologijos departamento viršininkas. Taip pat dėsto vieną "graduate" kursą N. Y. mieste. Lietuviams jis pažįstamas kaip vienas iš Lietuvių Studentų Sąjungos steigėjų ir kaip Metmenų žurnalo vyr. redaktorius.

Paskaitoje revizionizmui apibūdinti buvo pateikta 15 kriterijų, iš kurių gal ryškiausias yra noras siekti proceso, kuris tobulintų žmogishą egzistenciją. Taip pat pastebėta, kad revizionizmui yra būdinga savos visuomenės kritika, nes už jos trūkumus ar tobulinimą jaučiamas tiesioginis atsakomybė. Revizionizmo judėjimas buvo apžvelgtas istorinėje šviesoje, pradedant devyniolikto šimtmečio pabaigos mąstytojais ir ba-

giant Čekoslovakijos tragiškais įvykiais 1968 metais bei šių dienų revizionistinėmis nuotaikomis Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Įdomi paralelė buvo išvesta tarp Rytų ir Vakarų revizionizmo, teigiant, kad Rytuose siekiama to, ką Vakarai jau turi (politinė laisvė, medžiaginės gėrybės, technologijos atsigimimas). Kai tuo tarpu Vakarose bandoma išmokyti, kaip su šiais

Linden, N. J.

LB apylinkės veikla

LB Lindeno apylinkės valdyba gegužės 12 posėdžiavo J. ir A. Prapuolenių bute, 1744 Oliver St., Rahway, N. J. Posėdyje buvo pasiskirstyta pareigos, kalbėta apie lėšų telkimą, ieškota priemonių veiklą pagyvinti. Paskutinių dviejų metų laiku skyriaus veikla pašljo. Buvo ir mirusių iš valdybos, kiti susirgo, išsikėlė kitur gyventi. Buvo bandyta įtraukti naujusius. Čia mokslą baigusius, bet — nepasisekė. Tada buvo pritrauktas Jonas Zubavičius, valdyba buvo papildyta kooptavimo būdu.

Naujai perorganizuoti valdybą pasiūlė Vladas Tursa. Jis pirmininkavo 14 metų, tad norėjo perduoti kitam — jaunam ir energingam, daug bendruomenės darbe patyrimo turinčiam Jonui Zubavičiui, kuris keletus metus dirbo N. J. apygardos valdyboje.

Apylinkės valdyba pareigom pasiskirstė taip: pirmininkas — Jonas Zubavičius, vicepirmininkas Vladas Tursa, sekretorius — Matas Varneckas, išdėstas ir jaunimo sekcijos organizatorius Juozas Prapuolenis, kultūros, švietimo ir spaudo reikalų vedėjas — Stasys Vaičiūnas, mokesčių ir aukų rinkėjas — Jonas Kasasuskas.

Revizijos komisijon įeina: Kazys Degutis — pirmininkas ir nariai: Karolis Kubaitis ir Julija Vaičiūnienė, Ilgesnį laiką serga šie valdybos nariai — Kubaitis, Vaičiū-Pyragus kepė: M. Balčiūnienė, A. Dovydauskienė, A. Liutvinaitienė, M. Praibuch, V. Strazdienė ir St. Smith. Loterijai aukojė: M. Balčiūnienė, J. Bundo-nienė, A. Krutulienė, A. Liutvinaitienė, V. Plungienė, P. Sabaliauskienė, A. Skučienė ir St. Strazdienė. Dėkojama visiems, prisidėjusiems prie šių vaišių surengimo. Ačiū ir svečiam, kurį nepatin-gėjo ir taip gausiai atsilankė. M.B.

Smūgiai... (atkelta iš 3 psl.) betgi, kad angliškoji spauda pasiekia reguliariai. Tik apeliacija į vietos Kongreso narius galėtų atkreipti vyriausybės dėmesį į tą vidaus chaosą, kuris ištiko paštą, o New Yorko ir telefoną.

IŠ BROCKTONO LB APYLINKĖS VEIKLOS

Gegužės 1 įvykusiame visuotiniame LB-nės Brocktono apylinkės susirinkime paaiškėjo, kad praėjus kadencijos metu apylinkės valdyba turėjo 1,380 dol. pajamų, iš kurių per 700 dol. buvo išskirstyta įvairiems lietuviškiems reikalams paremti.

Dar ir paskutiniame valdybos posėdyje buvo paskirstytos tokios sumos: 50 dol. — pasiųsta Bendruomenės centrai iš surinktų nario mokesčių, 50 pradinis įnašas Lietuvių Fondui, 50 lituanistinės mokyklos mokytojam, važiuojantiems šią vasarą į Fordhamo Universiteto rengiamus kursus lituanistinėm žiniom pagilinti.

Į valdybą buvo išrinkti 7 asmenys, kurie pareigomis pasiskirstė taip: Povilas Jančauskas — pirmininkas (antrai kadencijai), Bronius Burba — vicepirmininkas bendriems reikalams, Albina Baškauskienė — vicepirm. socialiniam reikalams (2 kadenc.), Donatas Jančauskas — vicepirm. jaunimo reikalams ir ryšiams su amerikiečiais palaikyti, Aleksandras Mantauskas — vicepirm. informacijos reikalams (2 kad.), Bronė Mežienė — sekretorė, Petras Ausiejus — kasininkas.

Į revizijos komisiją sutiko įeiti: Mikas Klimas (2 kad.), Stefanija Mereckienė ir Antanas Eikinas.

P. Jančauskas

Milijonai laukia paveldėtojų.

Lietuvi, drausk savo gyvybę Lietuvių R. Katalikų Susivienijime, kame yra įvesti moderniški apdraudos planai suaugusiems ir jaunamėčiams.

Nariai gauna pavalgintomis sąlygomis namų pirkimui paskolas.

Dabar yra geriausia proga apsidrausti.

Savi pas savuosius. Telefonas MI 7-6637. Direktorius Bronius Bobelis.

Lietuvė moteris ieško šeiminių vietos. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vakarais tel. (212) 782-3347.

Vyriškis ieško vieno arba dviejų be baldų kambarių. Rašyti: Frank Dubickas, 2869 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.

Vasaros atostogos prie Atlanto

GERIAUSIAI pailsėsite garsiojoje atostogų šalyje, Kennebunkport, Maine. Pranciškonų vadovaujama vasarvietė priima pavienius asmenis ir šeimas labai prieinamomis kainomis.

SEZONAS šiemet prasideda birželio 26 dieną ir baigiasi rugsėjo 6 dieną.

DAUGELIO metų praktika parodo, kad tūkstančiai grįžta pailsėti žuvioje ir nesugadintoje Maine gamtoje ir gaivinančioje jūroje bei mūsų dideliame baseine. Ir jūs galėtumėte būti jų tarpe. Dėl informacijų ir rezervacijų kreiptis:

FRANCISCAN MONASTERY — Kennebunkport, Maine 04046. Tel. (207) 967-2011.

JAV Lietuvių Bendruomenės

New Jersey apygarda

1971 m.

birželio 20, sekmadienį

LITHUANIAN LIBERTY HALL

340 MITCHELL AVE.
LINDEN, N. J.

rengia

NEW JERSEY

LIETUVIŲ DIENĄ

- Programą atliks mokyklinis jaunimas
- Sokiams gros J. Stankaičio orkestras
- Veiks bufetas ir baras
- Įėjimo auka \$1.50, jaunimui — 50c
- Pradžia 1 val. p.p.; šokiai nuo 6 val. vak.

LIETUVIŲ DIENA ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!

Kviečiame į lietuvių tautos 1941 metų

SUKILIMO MINĖJIMĄ

Birželio 20, sekmadienį

11 val. — pamaldos už žuvusius partizanus visose New Yorko lietuvių bažnyčiose. Organizacijos su vėliavomis dalyvauja Maspetho lietuvių bažnyčioje.

5 val. popiet — Akademija šv. Tomo salėje, 88th St. ir Jamaica Ave., Woodhaven.

- Dr. A. Damušis (iš Detroito) kalba apie sukilimą
- Dainuoja solistas Stasys Citvaras
- Jungtinis choras, kurį sudaro: Apreiškimo parapijos, Angelų karalienės parapijos, Šv. Petro ir Povilo parapijos ir Operetės chorai bei Rūtos ansamblis. Diriguoja muzikai M. Cibas, A. Kačanauskas, V. Mamaitis.
- Tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės
- Jaunimas deklamuoja eiles.

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

New Yorko lietuvių organizacijų sudarytas komitetas

SOLISTO STASIO CITVARO IŠLEISTUVIŲ KONCERTAS

rengiamas

birželio 19, šeštadienį

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd., Brooklyn

Akomponuoja ALGIRDAS KAČANAUSKAS

Sol. St. Citvaras birželio 26 su žmona dviračiais išvažiuoja į Braziliją. Kelionėje išbus visus metus. Išleistuvėse ir bus prisiminta jo kelionė, kaip ją suplanavo ir kaip pasirengė. Visi kviečiami atsilankyti, ypatingai kviečiami šios apylinkės muzikai.

Pradžia 8 v.v.

Išleistuves rengia
N.Y. Lietuvių Vyrų choras